

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

ANALÝZA ÚSPĚŠNOSTI ZÓNOVÉ A OSOBNÍ OBRANY V
NEJVYŠŠÍ ČESKÉ ŽENSKÉ BASKETBALOVÉ SOUTĚŽI
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Adéla Drahoušková
Tělesná výchova se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. Luboš Charvát

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, duben 2018

.....
vlastnoruční podpis

Ráda bych poděkovala Mgr. Lubošovi Charvátovi za velmi užitečnou spolupráci, odborné vedení a konzultaci při této bakalářské práci.

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINÁL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

OBSAH

ÚVOD.....	2
1 CÍL, HYPOTÉZY A ÚKOLY.....	3
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	4
2.1 HISTORIE	4
2.2 HISTORIE BASKETBALU V ČR.....	5
2.3 HISTORIE OBRANNÝCH SYSTÉMŮ	5
2.4 OBECNÁ PRAVIDLA HRY	6
2.5 PRAVIDLO 3. VTEŘIN	7
2.6 CYLINDER PRINCIPLE.....	7
2.7 SYSTEMATIKA FAULŮ.....	8
2.8 SYSTEMATIKA BASKETBALU	9
2.9 OBRANNÉ ČINNOSTI JEDNOTLIVCE	9
2.10 PROBLEMATIKA OBRANNÉHO DOSKOKU.....	13
2.11 OSOBNÍ OBRANNÉ SYSTÉMY	13
2.12 NORMÁLNÍ OSOBNÍ OBRANNÝ SYSTÉM.....	13
2.13 SYSTÉM OSOBNÍ OBRANY S ODS TUPOVÁNÍM.....	14
2.14 SYSTÉM OSOBNÍ OBRANY S PŘEBÍRÁNÍM.....	15
2.15 SYSTÉMY OSOBNÍHO PRESINKU	17
2.16 ZÓNOVÉ OBRANNÉ SYSTÉMY.....	18
2.17 ZÓNOVÝ OBRANNÝ SYSTÉM 3-2	19
2.18 ZÓNOVÝ OBRANNÝ SYSTÉM 2-3	21
2.19 ZÓNOVÝ OBRANNÝ SYSTÉM 2-1-2.....	23
2.20 ZÓNOVÝ OBRANNÝ SYSTÉM 1-3-1.....	25
3 METODIKA VÝZKUMU	27
3.1 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO SOUBORU.....	27
3.2 METODY ZÍSKÁVÁNÍ DAT	28
3.3 METODY VYHODNOCENÍ A ZAZNAMENÁVÁNÍ DAT.....	28
4 VÝSLEDKY	29
4.1 UTKÁNÍ Č. 1: BA KARLOVY VARY – DSK BASKETBALL NYMBURK	29
4.2 UTKÁNÍ Č. 2: ZVVZ USK PRAHA – BA KARLOVY VARY.....	30
4.3 UTKÁNÍ Č. 3: BA KARLOVY VARY – KP BRNO	31
4.4 UTKÁNÍ Č. 5: SBŠ OSTRAVA – BA KARLOVY VARY.....	33
4.5 UTKÁNÍ Č. 6: BA KARLOVY VARY – BK LOKOMOTIVA TRUTNOV	35
4.6 UTKÁNÍ Č. 7: BASKET ŽABINY BRNO – BA KARLOVY VARY.....	37
4.7 UTKÁNÍ Č. 8: BA KARLOVY VARY – BLK SLAVIA PRAHA	39
4.8 UTKÁNÍ Č. 9: BA KARLOVY VARY – SLOVANKA MLADÁ BOLESLAV	40
4.9 UTKÁNÍ Č. 10: BA KARLOVY VARY – SOKOL NILFISK HRADEC KRÁLOVÉ	42
4.10 UTKÁNÍ Č. 11: TECHNIC BRNO – BA KARLOVY VARY.....	43
4.11 VÝSLEDNÉ GRAFY	44
DISKUZE	47
ZÁVĚR.....	49
RESUMÉ	50
SUMMARY.....	51
SEZNAM LITERATURY	52
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK, GRAFŮ.....	53
SEZNAM PŘÍLOH.....	55
PŘÍLOHY	I

Úvod

Bakalářská práce je zaměřena na analýzu úspěšnosti zónové a osobní obrany v nejvyšší české ženské basketbalové soutěži. Toto téma jsem si zvolila, jelikož se sama věnuji basketbalu od dětství a poslední tři roky hraji basketbal profesionálně za klub BA Karlovy Vary.

Basketbal je kolektivní sport zakládající si na rychlosti, dynamice a schopnosti okamžitě reagovat na vzniklou situaci. Moderní forma basketbalu vznikla v 19. století, kdy jako u většiny kolektivních sportů hraje vedle kvalitního útoku velmi důležitou roli způsob obranného systému. Postupem času se z téměř neznámé hry stal jeden z nejpobulárnějších sportů na světě.

Vedle útočných taktik bylo potřeba také adekvátně přizpůsobit obranu. Pro získání míče pod kontrolu bylo nutno zvolit buď osobní obranný systém, anebo zónovou obranu. Cílem bakalářské práce je porovnat efektivitu zónové obrany a osobní obrany z hlediska úspěšnosti obranných doskoků v zápasech, které odehrál tým BA Karlovy Vary v nejvyšší české ženské basketbalové soutěži.

V teoretických východiscích se práce zabývá mimo jiné historií, pravidly a vývojem hry se zvýšenou pozorností na obranné systémy. Dále se zaměřujeme na systematiku hry, obranné činnosti jednotlivce a v neposlední řadě popsáním osobního obranného systému a zónového obranného systému a jejich modifikacemi.

Ve výsledné části budeme získávat data sledováním několika online zápasů vybraného basketbalového týmu žen. Vygenerovaná data budou zaznamenána a zpracována do záznamových archů, výsledky budou prezentovány prostřednictvím jednotlivých tabulek a grafů. Tabulky a grafy znázorňují dobu, po kterou se hrála osobní obrana s počtem doskoků a dobu, po kterou se hrála zónová obrana s počtem doskoků. Dva výsledné grafy a výsledná tabulka potvrdí, nebo vyvrátí naše stanovené hypotézy. Přínosem této práce by mělo být porovnání různých obranných systémů, jejich využití v jednotlivých zápasech. Práce by měla sloužit jako pomůcka pro trenéry, kteří by chtěli využít konkrétní obranné systémy.

1 Cíl, hypotézy a úkoly

Cíl práce

Cílem bakalářské práce je porovnat efektivitu zónové obrany a osobní obrany z hlediska úspěšnosti obranných doskoků v zápasech, které odehrál tým BA Karlovy Vary v nejvyšší české ženské basketbalové soutěži.

Hypotézy

H₁: Předpokládáme, že osobní obrana nemá vyšší úspěšnost při obranném doskoku nad zónovou obranou.

H₀: Předpokládáme, že osobní obrana má vyšší úspěšnost při obranném doskoku nad zónovou obranou.

Úkoly práce

1. Rešerše literatury, obsahová analýza zdrojů
2. Výběr testovaného souboru
3. Nepřímé pozorování vybraných zápasů
4. Stanovení kritérií hodnocení obranných doskoků
5. Zpracování, prezentace výsledků

2 Teoretická východiska

2.1 Historie

Lebeda (1992) uvádí, že DR. James Naismith, který je zřetelně znázorněn na obrázku 1 vymyslel moderní formu basketbalu v roce 1891 ve městě Springfield v USA. Jelikož chtěl, aby basketbal nebyl příliš kontaktní sport a podporoval kooperaci mezi hráči, stanovil základní pravidla a principy hry. Dále vymyslel systém vhazování velkého míče, který připomíná dnešní medicinbal do košů na ovoce. Postupem času se basketbal vyvíjel a pronikl do okolních států a kontinentů a stal se z jedním z nejpobulárnějších sportů na světě.

Obrázek 1: James Naismith, Father of basketball¹

Dobrý a Velenský (1980) zmiňují, že byl basketbal prezentován již v roce 1904 na olympijských hrách v Saint Louis v USA. Jelikož byl basketbal pobulárnější více u mužské populace byla ženská podoba basketbalu byla zařazena až v roce 1976. Lebeda (1992) uvádí, že byl basketbal poprvé zařazen v roce 1936 mezi olympijské sporty.

¹ Zdroj Thought.com

2.2 Historie basketbalu v ČR

Dobry a Velenský (1980) popisují, že první veřejné utkání se odehrálo již v roce 1897 na slavnostech školní mládeže ve Vysokém Mýtě. Dále zmiňují, že mezi zakládající členy FIBA (Mezinárodní basketbalová federace), která vznikla 18. června roku 1932 v Ženevě patřilo i Československo. Náš zástupce pan F. M. Marek se stal později i členem předsednictva a poté se stal v roce 1946 předsedou Československého basketbalového svazu.

Janík aj. (2005) uvádějí, že organizace v USA, které řídí profesionální basketbal se nazývají NBA (Národní basketbalová asociace) a WNBA (Ženská národní basketbalová asociace). Organizace, která řídí univerzitní basketbal se nazývá NCAA (Národní vysokoškolská atletická asociace) a organizace FIBA, která řídí doposud 172 zemí, mezi nimi i Českou republiku. ČBF (Česká basketbalová federace) je organizační složkou v České republice.

2.3 Historie obranných systémů

Obrana ovládala hru až do poloviny dvacátých let minulého století, dobře provedená obrana 1 na 1 zaručovala nesnadný průnik ke koši. Většina herního skóre byla velmi nízká obvykle se jednalo o 30. léta minulého století. Každý obránce byl zodpovědný za ubránění „svého“ útočníka, mohl očekávat jen malou pomoc od spoluhráče. V této době se hrála vyloženě hra 1 na 1.

V polovině třicátých a začátkem čtyřicátých let se stala zónová obrana velmi populární, jelikož se do té doby hrála jen osobní obrana, ve které se na obránce, který bránil útočníka s míčem stavěly clony.

Když obránce nebyl schopen překonat clonu, útočník měl otevřenou střelu nebo prostor pro jednoduchý nájezd do koše, jelikož slabá strana v té době nefungovala dostatečně dobře.

V obraně se pokusili o přebírání hráčů, ale útok pokračoval ve clonách, tím pádem vznikl zmatek, a proto se vždy někdo uvolnil a jednoduše skóroval. Právě proto byla zóna tak efektivní změnou v obranném systému. Průniky ke koši byly obtížnější a mnoho střel bylo ve vzdálenosti 10 stop tzn. 3,5 metru. Zóna v tomto období byla založena na typu Lay-back. To znamenalo donutit útočníky střílet z delší vzdálenosti, ale dobrá úspěšnost střelby některých týmů nutila bránící hráče k posunům v obraně, což znamenalo větší prostor k průnikům zakončených střelou blízko koše. Používáním tohoto typu zóny donutilo trenéry,

aby zapracovali u hráčů na střelbě ze střední a dlouhé vzdálenosti (Guide to Coaching Youth Basketball Plays, Moves, Skills, Drills, 1993).

Trenéři, kteří vyžadovali obranu 1 na 1, začali uplatňovat větší tlak na míč a nabádali hráče, kteří stojí na slabé straně, aby se přiblížili směrem ke spojnici, která rozlišuje slabou a silnou stranu. Toto byl začátek taktiky odstoupení ze slabé strany, jakou známe dnes. Trenéři, kteří měli obranou taktiku založenou na osobní obraně 1 na 1 použili zónu jen v krajních případech. Trenéři, kteří využívali jenom zónu se uchylovali k obraně 1 na 1 kdykoli jejich systém zóny selhal.

V padesátých letech se začal objevovat nový typ obrany tzv. Match-up zone. Byla skvělá při zpomalování útoku, ale obtížná na nácvik. Každý hráč používá kombinaci osobní i zónové obrany na hráče kterého bránil.

Dále byly v padesátých letech použity zónové presinky (obranný systém s velkým tlakem na útočníky s míčem i bez míče), které se využívaly pouze v pozdějších etapách zápasu, kdy se tým pokusil změnit konečný výsledek hry. Později se zónové presinky využívaly i v různých etapách zápasu. Obrana se stávala více agresivnější z důvodu stále se zlepšujícího útoku.

Po skončení 2. světové války se basketbal stal velmi populárním sportem. V šedesátých letech se objevilo několik experimentů v osobní obraně.

Jelikož byla nejslabším článkem v útoku přihrávka, bylo zapotřebí vytvořit tzv. Multiple defence (zdvojování), která by využila toto slabé místo ve prospěch bránícího družstva. Stejně tak jako byla zóna ve třicátých letech nástrojem na zpomalení útoku, je od roku 2001 zdvojování tímtéž. Trenér Dean Smith používal systém zdvojování buď do poloviny hřiště, na tři čtvrtě hřiště nebo na celé hřiště, kdy družstvo přešlo z osobní obrany do zóny a zpět. Narušil touto taktikou úspěšnost nejen útoku ale i přesnost střelby (Guide to Coaching Youth Basketball Plays, Moves, Skills, Drills, 1993).

2.4 Obecná pravidla hry

Lebeda (1992, s. 6) popisuje stručná pravidla basketbalu takto: „Basketbal hrají dvě družstva po pěti hráčích. Úkolem každého družstva je vhodit míč do soupeřova koše a zabránit soupeři, aby získal míč, nebo dosáhl koše. Hráči smějí míč přihrávat, házet, odrážet, kutálet nebo driblovat. Nesmějí s míčem dělat kroky. Každé družstvo se skládá z maximálně z 10 hráčů (v našich soutěžích 12), z nichž jeden je kapitánem.“

Lebeda (1992, s. 7) uvádí parametry takto: „Koše se skládají z kruhů a sítěk. Síťky jsou dlouhé 40 cm. Vzdálenost čáry trestného hodu od koncové čáry je 580 cm. Míč nesmí mít menší obvod než 0,749 a ne větší, než 0,78. Utkání je zahájeno rozskokem ve středovém kruhu (vyhozením míče mezi dva protihráče). Hráči se stavějí čelem proti koši soupeře.

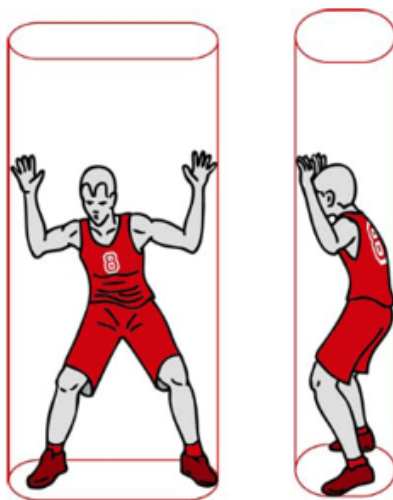
Při porušení pravidel dojde k přestupku nebo chybě. Přestupky jsou taková porušení pravidel, která se většinou trestají ztrátou míče pro družstvo, které se přestupku dopustilo“

2.5 Pravidlo 3. vteřin

Pravidlo zdražování se útočníka ve vymezeném území po dobu 3 vteřin může velmi snadno pomoci obránci a jeho týmu ke snadnému získání míče. Útočící hráč nesmí zůstat ve vymezeném území po dobu delší než 3 vteřiny, poté je odpískáno porušení pravidla tří vteřin, avšak pravidlo se neodpíská v momentě, kdy útočící hráč opustí vymezené území, je ve vymezeném území v momentě, kdy jeho spoluhráč střílí na koš, anebo když hráč dribluje ve vymezeném území a hraje na koš a pobyl ve vymezeném území méně jak tři vteřiny.

2.6 Cylinder principle

Princip imaginárního válce neboli obranného postoje (viz. obrázek 2), který se definuje jako prostor od podlahy až po prostor nad hráčem. Zahrnuje též prostor na předních stranách dlaní, zadní část stehen a vnější stany horních a dolních končetin. Paže mohou být nataženy před trupem anebo ruce v poloze pokrčit upažmo, předloktí svisle vzhůru. Vzdálenost dolních končetin záleží na výšce obránce (FIBA basketball, 2017).

Obrázek 2: Obranné postavení hráče zřepedu a z profilu²

² Zdroj Fiba basketbal 2017

2.7 Systematika faulů

Během hry může každý obránce bránit libovolně prostor, avšak v momentě, kdy změni obranný postoj tzn. opustí svůj imaginární válec a dojde ke kontaktu s útočníkem, by obránce neměl být potrestán za opuštění svého válce. Správný obranný postoj, který není potrestán faulem je takový, kdy obránce stojí naproti útočníkovi.

Obránce má buď obě nohy na zemi, nebo může skákat a pracovat rukama, ovšem dále nestrká do útočníka a nemá na útočníkovi obě ruce. Dále je nepovolené zaháknutí a přidržování si hráče rukou za účelem získání míče. Při blokování by měl hráč udržet obranné postavení a mít obě nohy na zemi, hráč může vyskočit vzhůru i bokem aniž by zapříčinil kontakt s útočníkem a samozřejmě zasáhl míč.

Pokud útočník vyskočil do vzduchu a obránce ho chytne za ruce, dres anebo do něj strčí je to považováno za nesportovní faul. Fauly ve clonách vznikají nepřiměřeným kontaktem mezi obráncem a útočníkem

No-charge semi-circle areas je označení půlkruhů nacházejících pod koši. Pravidlo zní, že pokud útočník provádějící vnik ke koši použije během letu ruce, nohy, lokty, kolena a zasáhne obránce, který stojí mimo půlkruh je odpískán útočný faul. Pokud obránce stál alespoň jednou nohou v půlkruhu útočný faul odpískán není.

Fake faul neboli falešný faul se v dnešní době těší veliké oblibě, mnoho hráčů a hráček využívá tento trend, jedná se o simulaci a přihrávání faulů (FIBA basketball, 2017).

Fauly při střelbě se liší z hlediska místa, kde se faul odehrál:

1. Pokud útočník dá koš po faulu střílí jeden trestný hod
2. Pokud útočník koš nedá, střílí dva trestné hody
3. Pokud útočník střílel za tři body, byl faulován a koš dal, střílí jeden trestný hod
4. Pokud koš nedal, střílí tři trestné hody.

Jestliže má tým 4 fauly a méně, družstvo vyhazuje buď z postranní nebo ze spodní čáry. Pokud má tým 5 a více faulů každý následující faul je potrestán střelbou dvou trestných hodů. Jakékoli úmyslné chování, které neodpovídá pravidlům fair play se trestá technickou chybou, to znamená neadekvátní chování k soupeřům, rozhodčím, komisařům.

Rozhodčí může drobné přestupky přehlížet, jelikož jsou zjevně neúmyslné, pokud po varování hráč nezmění své chování a styl hry dostaví se odpískání technické chyby.

V této situaci to znamená jeden trestný hod a držení míče po výhozu na půlce hřiště. Nesportovní foul je odpískán po nadměrném až tvrdém kontaktu se soupeřem, dále snaha faulovat hráče, který útočí sám na koš (FIBA basketball, 2017).

2.8 Systematika basketbalu

Lebeda (1992, s. 10) uvádí, že „V basketbalu můžeme rozlišit dvě hlavní fáze hry. Útok a obranu. Obranná fáze hry začíná v okamžiku, kdy družstvo ztratí kontrolu nad míčem, a končí v okamžiku, kdy družstvo kontrolu nad míčem znovu získá“. Jelikož má práce zkoumá především obrannou fázi. Následné rozdělení bude jen z hlediska obrany.

Lebeda (1992, s. 10) rozlišuje herní činnosti jednotlivce, herní kombinace a herní systémy z hlediska obrany takto:

- A) „Obranné činnosti jednotlivce: krytí hráče bez míče: krytí hráče s míčem na místě, krytí hráče s míčem v pohybu, krytí po střelbě a stahování míčů v obraně , obranná činnost jednoho obránce proti dvěma útočníkům, blokování“.
- B) „Obranné kombinace: proklouzávání, přebírání, obranný trojúhelník, kombinace při zesilování obrany“.
- C) „Obranné systémy: osobní obranné systémy: zónové (uzemní) obranné systémy, kombinované obranné systémy“.

2.9 Obranné činnosti jednotlivce

Dobry a Velenský (1980) popisují, že každý obranný systémy vychází z obranných činností jednotlivce. Tyto činnosti obsahují technickou a taktickou stránku. Stránka technická je například správné obranné postavení (viz. obrázek 2), stránka taktická je například výběr pozice obránce ve hře. Obranné činnosti jednotlivce se zdokonalují přizpůsobením se k určitému obrannému systému. Aby měl hráč dokonale zvládnuté obranné činnosti neměl by postrádat tyto schopnosti a dovednosti například: schopnost předvídat vývoj dalších situací, rozvoj pohybových dovedností, schopnost komunikace a dokonalá znalost pravidel.

Krytí hráče bez míče

Jedná se o obrannou činnost, jejíž cílem je zabránit uvolnit se útočníkovi pro míč, kritická místa popisují níže Janík aj. (2005). Pro popsání této problematiky budu používat slovní obrat „kritická místa“, což Dobry a Velenský (1980) vysvětlují takto tak, že se jedná o situace, kdy při špatném vyhodnocení hrozí překonání obrany a tím pádem je zde znatelný rozdíl postavení obránců v různých obranných systémech.

Kritická místa krytí hráče bez míče:

Prvním kritickým místem je vzdálenost, pokud je obránce příliš daleko od svého útočníka, útočník snadno získá míč na druhé straně, pokud je obránce těsně u útočníka riskuje „Backdoor“ (seběhnutí útočníka za zády obránce. Za další je to postavení nohou, ramen a paže obránce. Periferní vidění hráče a míče, pokud bude obránce pozorovat jen svého útočníka, nebo jenom míč, riskuje ztrátu jednoho objektu ze svého zorného pole. Dále je kritickým místem Boxout (tzn. snaha zamezit útočnickovi, aby se dostal ke koši) při náběhu útočníka směrem k míči: pokud obránce neodstaví útočníka riskuje tím jednoduchý koš a doskok soupeře.

Při obranných činnostech je potřeba využít práci celého těla tzn. pokud bude obránce pracovat jen na nohách a nebude používat ruce, riskuje tím útočnickovu snadnou střelbu, naopak když bude pracovat jenom rukama a nezapojí nohy, útočník má šanci obránce jednoduše překonat.

Za další je to těsné přistoupení k útočnickovi sbíhajícímu zadním únikem tzn. pokud neudrží obránce kontakt s útočnickem riskuje tím koš. Dále útočnickovo uvolnění pomocí obrátky řešit včasným odstoupením směrem k vlastnímu koši: pokud se útočící hráč chystá uvolnit pomocí obrátky, je důležité, aby obránce upravil své postavení směrem k vlastnímu koši. Předposledním kritickým místem je neotáčet se k útočnickovi zády, pokud si nejsme jisti získáním míče, pokud obránce správně nepředpoví získání míče jeho týmem a vyběhne do rychlého protiútoky, zapříčiní tím přesilovou situaci 5/4 (tj. 5 útočnicků na 4 obránce). Posledním kritickým místem je potlačit snahu získat míč a v okamžiku přihrávky co nejlépe upravit postoj vzhledem ke svému útočnickovi, který mezitím přihrávku obdržel: pokud obránce vyběhne proti míči, ale nezíská ho riskuje tím přesilovou situaci 5/4.

Krytí hráče s míčem

Jedná se o obrannou činnost jejíž cílem je zabránit útočnickovi dát koš, nebo zabránit přihrávku ke koši, kritická místa popisují níže Janík aj. (2005).

Kritická místa krytí hráče s míčem:

Za prvé je to snížený postoj, pokud nebude mít hráč snížený postoj jeho šance na ubránění útočníka jsou mizivé. Dále je to udržení náskoku ve smyslu vzdálenosti jak od vlastního koše, tak od útočníka. Při ztrátě náskoku přejít z obranného postoje v běh se sníženým těžištěm: důležité je, aby měl obránce vždy náskok před útočnickem. Pokud náskok

ztratí musí přejít do obranného postoje. Za další je to začít obranu prací nohou ne rukou (upažení poníž). První slajdový pohyb (obrný krok) směřovat vzad, směrem k vlastnímu koši: pokud obránce zapojí dříve ruce jak nohy, riskuje tím, že mu bude odpískán faul. Dále je to zastupovat silnější ruku útočníka tzn. tlačít na útočnickovo silnější ruku a donutit útočníka k chybě.

Za další zpomalit útočníka tělem nikoliv rukama: pokud obránce zapojí dříve ruce jak nohy, riskuje tím, že mu bude odpískán faul. Velmi důležitým kritickým místem je zvednutá jedna paže (záleží, zda je útočník levák nebo pravák) při střelbě na koš: když zvedne obránce ruku při střelbě, je zde možnost zblokování střely, nebo se bude jednat o těžší střelu. Posledním kritickým místem je pravit postoj v momentě přihrávky tzn. kdy míč opustí ruku útočníka, je důležité, aby obránce upravil své postavení z hlediska míče

Krytí hráče po střelbě a stahování hráčů

Jedná se o obrannou činnost, jejímž cílem je zabránění získání doskoku nebo zisk odraženého míče kritická místa popisují níže Janík aj. (2005).

Kritická místa po střelbě a stahování hráčů:

Mezi kritická místa po střelbě a stahování hráčů uvádějí Janík aj. (2005) nejdříve vizuální kontakt s míčem: v momentě, kdy útočník střílí na koš obránce ztrácí kontakt s útočníkem a soustředí se na míč. Tím pádem má útočící hráč šanci doskočit míč. Dále je to výskok nebo zvýšené těžiště v okamžiku střelby útočníka: pokud má hráč zvednuté těžiště nebo dokonce vyskočí v momentě střelby, má opět útočník šanci jít po střelbě na doskok. Za další nedostatečná práce tělem proti útočníkovi, mnoho obránců se snaží vzít svého útočníka tzv. na záda, to znamená, že se k němu otočí zády a snaží se s ním navázat kontakt. V momentě ztráty kontaktu s hráčem má útočník šanci, aby se dostal na doskok. Správné odstavení hráče by mělo být čelem k útočníkovi.

Dále autoři popisují kritické místo jako dlouhá doba kontaktu s útočníkem, obránce sice dobře odstavuje útočníka, ale v kontaktu setrvává moc dlouho a neprovede pohyb k míči, tím pádem je možnost zisku míče soupeřem. Dalším kritickým místem je pohyb proti útočníkovi při odstoupení ze slabé strany: obránce, který dobře odstoupil ze slabé strany, ztrácí kontakt se svým útočníkem v momentě střelby. Výsledkem je snadný doskok soupeře. Poté je dalším kritickým místem po střelbě a stahování hráčů nevytváření obranného trojúhelníku: v zónové obraně má každý obránce své místo, kde působí pro obranné

doskakování. V zónové obraně jsou nejdůležitější tři spodní hráči. Za další v momentě, kdy neutvoří tzv. obranný trojúhelník, mají soupeři možnost snadného doskoku. Posledním kritickým místem je bezprostředně po doskoku a přenesení míče do spodního postavení a obrátka do doskakujícího útočnicka, v momentě úspěšného obranného doskoku by se měl hráč držet míč na úrovni ramen a měl by se točit směrem k postranní čáře.

Obranná činnost jednotlivce při přesile útočníků

Cílem této činnosti je zabránit soupeřům, aby snadno skórovali a ztratili míč. Jedná se o přesilové situace 2/1 (tj. 2 útočníci na 1 obránce) nebo 3/1. Kritická místa popisují níže Janík aj. (2005).

Kritická místa při obranné činnosti jednotlivce při přesile útočníků:

Jako první kritické místo při obranné činnosti jednotlivce při přesile útočníků je nejprve provést pohyb zpět pro zachycení pohybu útočníků a pro zhodnocení situace: pokud obránce vyrazí proti útočníkům, následuje situace 2/0 (2 nebránění útočníci útočí sami na koš) nebo 3/0. Dále snaha donutit útočníky k chybě vedoucí ke zpomalení akce, ztrátě míče nebo k zakončení slabší rukou útočnicka. Za třetí vyrazení proti driblujícímu hráči: pokud obránce vyrazí proti driblujícímu hráči, hráč s míčem snadno přihraje svému spoluhráči a ten zakončuje. Za další vyrazení proti přihrávce útočníků: pokud obránce vyrazí proti přihrávce a nezíská míč, riskuje přesilovou situaci 2/0 nebo 3/0. Důležitým kritickým místem je klamavý pohyb proti driblujícímu nebo zakončujícímu útočnickovi s co nejrychlejším přesunem k útočnickovi bez míče: pokud obránce provede klamavý pohyb, riskuje přesilovou situací.

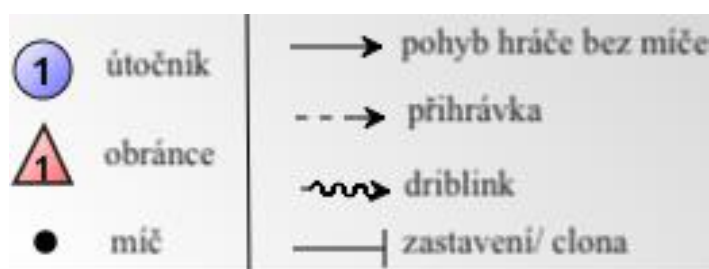
Dále přerušit akci útočnicka osobní chybou (rozhoduje počet chyb družstva, hráče, stav utkání, vzdálenost od koše, úspěšnost trestných hodů soupeře) a to nejlépe na začátku vzniku přesilové situace: je důležité, aby obránce chytře přerušil hru faulem v momentě, kdy si to družstvo může dovolit, a nepřichází tak o náskok, nebo se hráč nevyfauluje. Předposledním kritickým místem je ústup do vymezeného území a blokování zakončujícího hráče, pokud obránce změní své postavení ze slabé strany tak, aby se pokusil zablokovat zakončujícího hráče, riskuje tímto odpískání faulu. Posledním kritickým místem je obsazení hráče bez míče a ponechání hráče s míčem k volnému zakončení, pokud obránce nepokryje hráče s míčem, riskuje tím snadný koš soupeře.

2.10 Problematika obranného doskoku

Součástí obranných činností jednotlivce je obranné doskakování. Obranný doskok můžeme specifikovat jako získání míče po neúspěšné střele soupeře na koš. Před zahájením obranného doskoku je velmi důležité odstavení útočníků, kteří se chystají získat útočný doskok.

2.11 Osobní obranné systémy

Nejdůležitějším cílem osobních obranných systémů je zodpovědnost každého obránce pokrýt určitého útočníka (Dobry, Velenský 1980). Pro lepší pochopení postavení hráčů a herních situací jsem vytvořila grafické znázornění viz. tabulka 1.

Tabulka 1: Grafické znázornění³

2.12 Normální osobní obranný systém

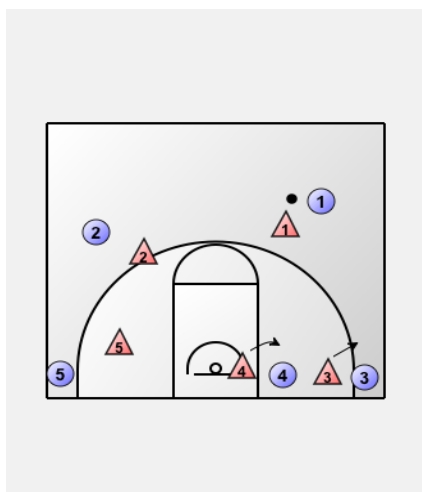
Dobry a Velenský (1980) uvádějí že, cílem tohoto systému je v první řadě zpomalit rychlý protiútok a zabránit koši soupeře. Normální osobní obranný systém má mnoho variant, které popisují níže. Opět budu používat termín tzv. kritická místa, což Dobry a Velenský (1980) vysvětlují tak, že se jedná o situace, kdy při špatném vyhodnocení hrozí překonání obrany a tím pádem je zde znatelný rozdíl postavení obránců v různých obranných systémech.

Kritická místa v normálním obranném systému

Dobry a Velenský (1980) popisují, že mezi kritická místa všech obránců můžeme zařadit snahu bránit příliš těsně hráče na první třetině hřiště u vlastního koše. Tato situace může zapříčinit snadný únik bráněného hráče a přesilovou situaci. Dalším kritickým místem je snaha o získání míče při špatném driblinku a přihrávkách. Jestliže se obránce pokusí získat míč při driblinku, riskuje buď odpískání osobní chyby, nebo ho hráč s míčem snadno obejde. Při snaze chytit přihrávku je velká šance, že obránce míč nechytí a tímto zapříčiní přesilovou situaci. Situace, kdy obránci řeší clony proklouzáváním (snaha o vyhnutí se cloně) je považováno za další kritické místo, protože obránci riskují snadný průnik ke koši.

³ Vlastní zpracování dle Lebedy 1992

Předposledním kritickým místem je situace, kdy obránci přebírají útočníky pouze v krajní nutnosti. Situace je znázorněna na obrázku 3, který je situován na konci této podkapitoly.

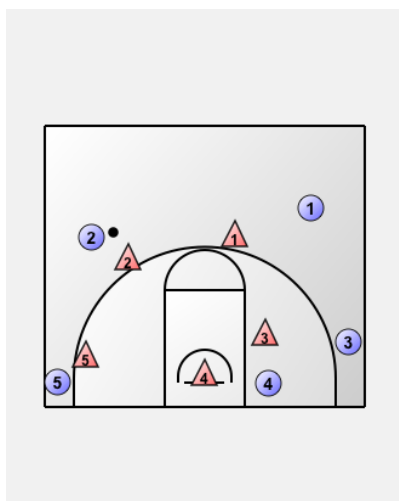

Obrázek 3: Normální osobní obranný systém⁴

2.13 Systém osobní obrany s odstupováním

Dobry a Velenský (1980) uvádějí že jeho cílem je zabránit inkasování koše pomocí komunikace a rychlé pomoci ze slabé strany, která se určuje podle polohy a pozice míč. Situace je znázorněna na obrázku 4.

Útočník 2 má míč v držení to znamená, že obránci 2 a 5 jsou na silné straně a obránci 1, 3 a 4 jsou na straně slabé.

Obrázek 4: Rozdíl mezi slabou a silnou stranou⁵

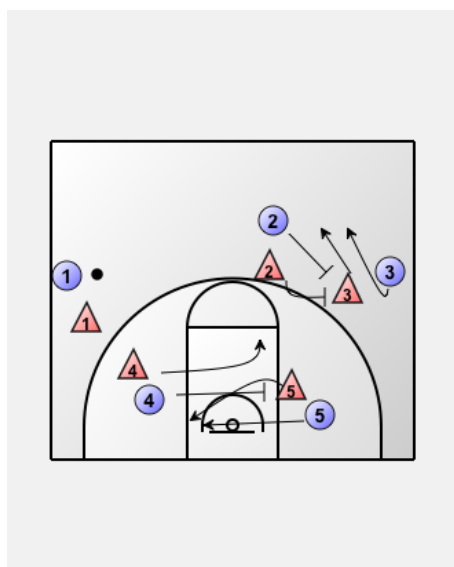
⁴ Vlastní zpracování dle Dobrého a Velenského 1980

⁵ Vlastní zpracování dle Dobrého a Velenského 1980

Kritická místa v systému osobní obrany s odstupováním

Dobry a Velenský (1980) popisují, že mezi kritická místa všech obránců patří přílišná agresivita na hráče s míčem, která může vést k odpískání osobní chyby, popřípadě může agresivita zapříčinit takovou chybu obránce, která může vést k přesilové situaci a vstřelení koše soupeře. Dalším kritickým místem je příliš velké odstoupení ze slabé strany směrem do středu hřiště.

Takto velké odstoupení může způsobit Skypass tzn. přehození celé obrany soupeře na útočníka, který stojí na slabé straně a následně jeho nedostatečné pokrytí, dále jednoduché uvolnění na krátkou vzdálenost a snadný koš. Posledním kritickým místem je zdvojování útočníka s míčem v blízkosti jeho koše, tato situace může opět zapříčinit přesilovou situaci soupeře. Situace je znázorněna na obrázku 5.

Obrázek 5: Systém osobní obrany s odstupováním⁶

2.14 Systém osobní obrany s přebíráním

Dobry a Velenský (1980) popisují systém osobní obrany s přebíráním tak, že jeho cílem je ubránit soupeře pomocí systému přebírání, který má útočné kombinace založeny na clonách. Tento systém je efektivní jedině při správné komunikaci obránců.

Kritická místa osobní obrany s přebíráním

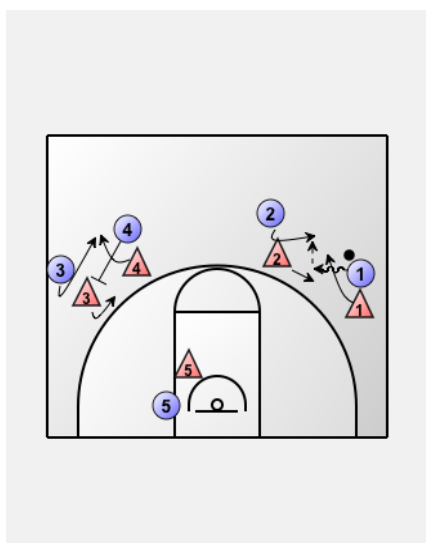
Dobry a Velenský (1980) popisují kritická místa jednotlivých obránců v osobní obrany s přebíráním, že mezi kritická místa patří situace, kdy obránce kryje těsně svého

⁶ Vlastní zpracování dle Dobrého a Velenského 1980

hráče a jeho pozice je vzhledem k míči na slabé straně (viz. obrázek 4). V situaci, kdy probíhá clonění dvou hráčů na silné straně, tak obránce, který je na slabé straně musí odstoupit. Dalším kritickým místem je, když při aktivním přebírání nastanou situace tzv. mismatch (nižší obránce přebere vyššího útočníka a naopak).

V momentě, kdy nižší obránce přebíral vyššího útočníka, hrozí snadný koš z bezprostřední blízkosti. V opačném případě, kdy vyšší obránce přebíral nižšího útočníka, musí vyšší obránce upravit svůj obranný postoj (válec) tak, aby při střele z dálky nebyl ohrožen koš a také nebyl překonán při nájezdu nižšího útočníka. Dalším kritickým místem je situace, kdy při přebírání hráčů, ať už z důvodu odstupování, nebo při aktivním přebírání je způsoben zmatek v obraně, je zde opět velmi důležitá vzájemná komunikace.

Posledním kritickým místem je situace, kdy se soupeři, pivoti (podkošovní hráči) navzájem začloní ve vymezeném území a jejich obránci je přebírají pouze v krajní nouzi (Dobrá a Velenský, 1980). Rozestavení obránců v obranném systému s přebíráním je znázorněn níže na obrázku 6.

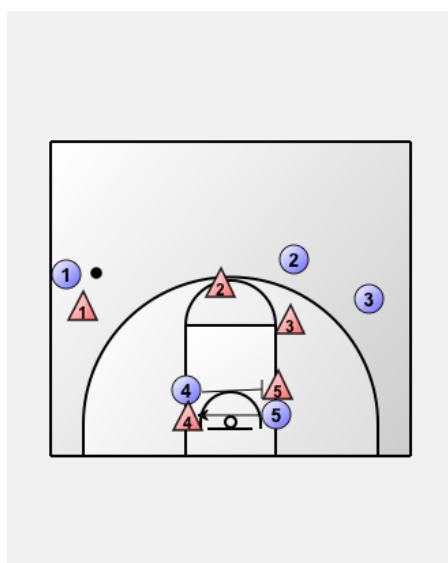

Obrázek 6: Systém osobní obrany s přebíráním⁷

Jedná z velmi častých taktik cloněných obránců je ta, že útočník 4 staví clonu na obránce 5. Obránce 4 zastavuje útočníka 5, který se uvolnil pomocí clony po zadní čáře. Úkolem obránce 4 je pokrýt útočníka 5 po dobu, než se obránce stačí 5 vrátit k útočnickovi 5. Poté se obránce 4 vrací zpět k útočnickovi 4. Obránce 1 je na silné straně a obránci 2 a 3

⁷ Vlastní zpracování dle Dobrého a Velenského 1980

na straně slabé. Celá tato modelová situace se běžně nazývá bump, který je zobrazen níže na obrázku 7.

Obrázek 7: Využití bumpu⁸

2.15 Systémy osobního presinku

Dobry a Velenský (1980) popisují systémy osobního presinku tak, že jejich cílem je těsně bránit soupeře ať už s míčem, nebo bez něj a donutit soupeře ke ztrátě míče. Tento obranný systém je velmi užitečným pomocníkem, pokud tým zvládne jeho taktiku. Pokud jsou v týmu hráči, kteří jsou pomalejší v běhu a neumějí správně pokrýt útočníka, je v tomto případě použití presinku nesmysl. Dalším faktorem je, že pokud obránci nemají dostatečnou fyzickou přípravu, nemá smysl presink používat.

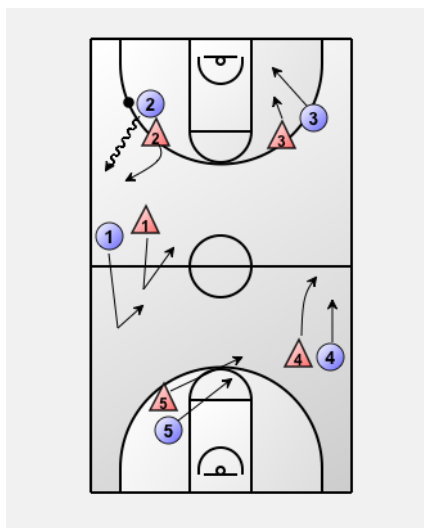
Kritická místa osobního presinku

Dobry a Velenský (1980) popisují kritická místa jednotlivých obránců v systému osobního presinku takeži kritická místa patří snaha o těsnou obranu hráčů bez míče. Pokud obránce těsně brání hráče bez míče riskuje tím situací, kdy nestihne pomoci spoluhráči, kterému uniká hráč, proto by měl obránce v tomto případě bránit na tzv. prodlouženou ruku (bráněný hráč je od obránce vzdálen na délku natažené paže). Obrana hráče s míčem může zapříčinit odpískání osobní chyby. Při situaci, kdy se hraje těsná obrana u postranních lajn, může docházet k náběhu pivota pro míč. Presink je tím pádem překonán.

Posledním kritickým místem je z taktického hlediska zdvojování útočníků v přesně určených místech a etapách zápasu. Zdvojování v přesně určitých místech může zapříčinit přečtení obrany soupeřem a k těmto situacím nebude docházet. Zdvojování v určitých

⁸ Vlastní zpracování

etapách zápasu nemusí vyjít z důvodu změněné taktiky při hře. Pokud je skóre vyrovnané, není potřeba, aby se zdvojovalo a riskovalo se odpískání osobní chyby. Situace je znázorněna na obrázku 8.

Obrázek 8: Systém osobního presinku⁹

2.16 Zónové obranné systémy

Zónové obranné systémy se vyznačují podle Dobrého a Velenského (1980) tím, že obránci pokryjí většinu prostoru okolo a vně vymezeného území. Dále je to individuální zodpovědnost každého hráče pokrýt toto území a bránit útočníka, který do tohoto území vstoupí.

Hlavními pilíři zónové obrany jsou: a) základní rozmístění hráčů

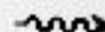
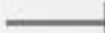
b) agresivita obránců

c) zkušenost obránců

Pro lepší pochopení postavení hráčů a herních situací jsem vytvořila grafické znázornění obranných systémů viz. tabulka 2.

⁹ Vlastní zpracování dle Dobrého a Velenského 1980

Tabulka 2: Grafické znázorněn č. 2¹⁰

	útočník		pohyb hráče bez míče
	obránce		přihrávka
	míč		driblink
			zastavení/ clona

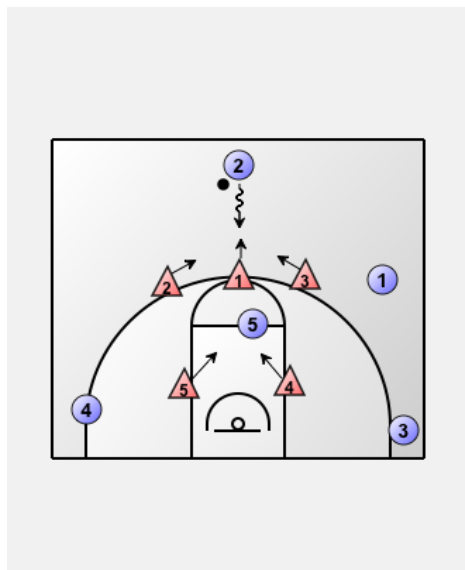
Zónové obranné systémy jsou náročnější jak na komunikaci mezi spoluhráči, tak na orientaci v prostoru. Také je třeba neustále upravovat obranné postavení. Na začátku každého postupného útoku soupeře je systém zónové obrany určen podle obránců v zadní linii. Zónoví obránci v zadní linii určují název zóny svým postavením.

Pokud zadní obránci, většinou pivoti, neurčí svým postavením systém zónové obrany, může vzniknout špatné rozestavení ostatních obránců. Tato chyba může mít za následek potrestání v podobě inkasovaného koše. Za kritické místo v zónové obraně se považuje chyba obránců, kdy obránci nemění své obranné postavení z hlediska pozice míče. Jestliže zónoví obránci nezmění své postavení z hlediska pozice míče, riskují tím snadnou střelou, některého z útočníků. Další kritické místo zónové obrany je snaha o agresivní obranu na hráče s míčem. Přílišná agresivita na hráče s míčem tzn. zónový obránce změni styl obrany na osobní obranu může tím zapříčinit rozpad celého systému zónové obrany (Dobry a Velenský, 1980).

2.17 Zónový obranný systém 3-2

Dobry a Velenský (1980) popisují zónový obranný systém 3-2 tak, že zónoví obránci 1, 2 a 3 jsou hráči přední obranné linie, úkolem obránce 1 je pokrýt hráče nad úroveň trestného hodů, zatímco úkolem obránců 2 a 3 je pokrýt hráče od zadní lajny až po úroveň trestného hodu. Obránci 2 a 3 také pomáhají obránci 1 v přední linii. Úkolem zónových obránců 4 a 5 je bránit vymezené území pod košem a bránit útočníky, kteří by mohli z dolního postavení vyběhnout na trestný hod. Zónový obranný systém 3-2 je znázorněn na obrázku 9.

¹⁰ Vlastní zpracování dle Lebedy 1992

Obrázek 9: Zónový obranný systém 3-2¹¹

Obrana při útočné akci křídelního útočníka

Soupeřův střední rozehrávač (útočník 2) přihrál k pravé postranní čáře útočníkovi 1. Útočníka 1 se snaží pokrýt obránce 3, zatímco obránce 1 upravuje obranné postavení (válec), aby mohl případně zachytit nahrávku útočníka 1 směřující na útočníka 5. Úkolem obránce 2 je v této situaci pouze upravit obranné postavení v reakci na chování útočníka 2. Obránci 4 a 5 se přesouvají na silnou stranu. Postavení útočníka 3 je na silné straně, postavení útočníka 4 je na slabé straně. Situace je detailně znázorněna na obrázku 10.

Kritická místa při útočné akci křídelního útočníka

Dobry a Velenský (1980) popisují kritická místa jednotlivých obránců takto:

Mezi kritické místo **obránce 3** patří situace, kdy obránce 3 vyrazí pozdě proti útočníkovi 1 a obránce 1 špatně odstoupí k útočníkovi 5. Nebráněný útočník 1 může buď sám ohrozit koš, nebo přihraje útočníkovi 5 a tomu je umožněno střílet. Další kritické místo je snaha zamezit střelbě na koš či snaha nedovolit soupeřům přihrát přihrávku ke koši. Pokud se obránce 3 nepodaří vypíchnout míč útočníkovi 1, nebo zachytit přihrávku od útočníka 2, riskuje tím otevřenou střelu útočníka 1.

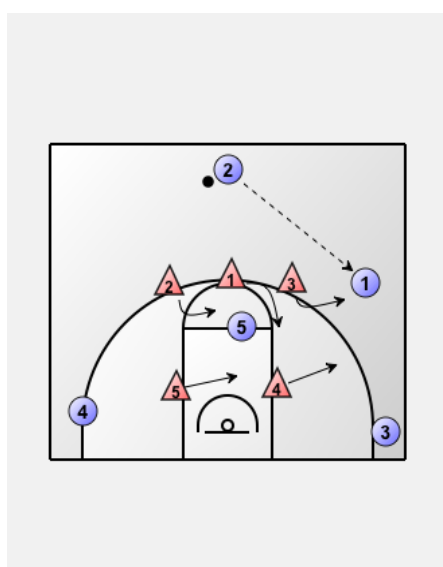
Kritické místo **obránce 1** je postavit se mezi útočníky 1 a 5 tak, aby stíhal pokrýt oba dva útočníky, pokud by to situace vyžadovala. Zároveň je důležité, aby obránce 1 předvídal další útočné akce soupeře.

¹¹ Vlastní zpracování dle Dobrého a Velenského 1980

Kritické místo **obránce 2** je obranné postavení na čáře trestného hodu a předvídat další útočnou akci. Pokud obránce 2 neupraví své postavení na čáru trestného hodu zůstane na slabé straně a nepodpoří spoluhráče na silné straně.

Kritické místo **obránce 4** je přesouvání se na silnou stranu, pokud obránce 4 neupraví své umístění, usnadní tak přihrávku na útočníka 3 do rohu, dále se snaží předvídat vývoj dalších situací.

Kritické **místo obránce 5** je postavit se mezi útočníka 5 a koš a zároveň pozorovat reakce útočníka 4 (Dobry, Velenský 1980).

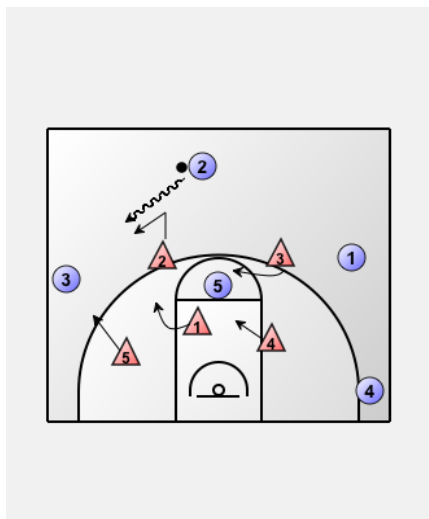

Obrázek 10: Obrana při útočné akci křídelního útočníka při zónovém obranném systému 3-2¹²

2.18 Zónový obranný systém 2-3

Dobry a Velenský (1980) popisují zónový obranný systém 2-3 tak, že obránci 2 a 3 mají za úkol kryt hráče nad úrovní trestného hodu a obránci 5 a 4 kryjí území od koncové lajny až po úroveň trestného hodu. Obránce 1 má za úkol bránit vymezené území. Rozestavení obránců v zónovém obranném systému 2-3 je znázorněno na obrázku 11.

¹² Vlastní zpracování dle Dobrého a Velenského 1980

Obrázek 11: Zónový obranný systém 2-3¹³

Obrana při útočné akci křídelního útočníka při zónovém obranném systému 2-3

Útočící rozehrávač 2 vedl míč k pravé postranní čáře a přihrál spoluhráči 1. Možnosti útočníka 1 jsou buď vystřelit či útočit na koš, nebo přihrát spoluhráčům 4 a 5. Obránce 3 upravuje své umístění tak, aby byl na pomyslné spojnici mezi útočníky 1 a 5 a popřípadě zamezí přihrávce mezi těmito dvěma útočníky. Obránce 5 upravuje své umístění tak, aby pokrýl útočníka 1 s míčem. Obránce 1 upravuje své umístění na pomyslnou spojnici mezi útočníky 1 a 4, kde popřípadě zamezí přihrávce mezi těmito dvěma útočníky. Obránce 2 se přesouvá těsně před útočníka 5, kde snaží zamezit eventuální střele na koš od tohoto útočníka. Obránce 4 mění svou pozici na silnou stranu pod koš. Útočník 3 je hráčem na slabé straně, který očekává přihrávku od spoluhráčů 5 a 1. Přihrávce od útočníka 5 se snaží zabránit obránce 2 a přihrávce od útočníka 1 se snaží zabránit obránce 3. Situace je znázorněna na obrázku 12.

Dobry a Velenský (1980) popisují kritická místa jednotlivých obránců takto:

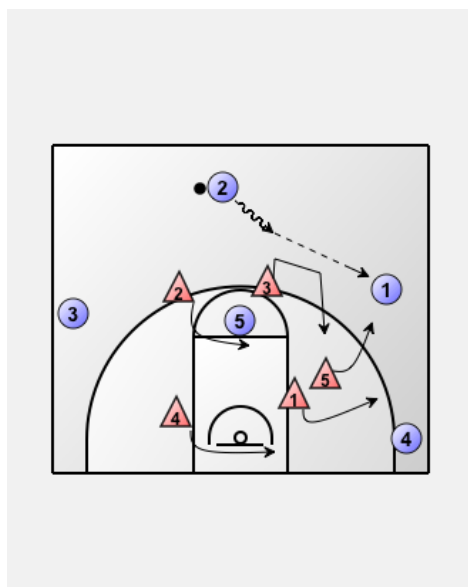
Kritické místo obránce 5 je krytí útočníka 1, který má míč pod kontrolou. Při nedostatečném pokrytí útočníka 1 obránce 5 riskuje dalekonosnou střelou, přihrávku soupeře nebo únik bráněného útočníka. Kritické místo **obránce 3** je snaha o získání nahrávky mezi soupeři 1 a 5 při nepodařeném pokusu o získání nahrávky od obránce 3 riskuje střelou z hranice trestného hodu či nájezd na koš.

¹³ Vlastní zpracování dle Dobrého a Velenského 1980

Kritické místo **obránce 1** je postavit se blíže k míči a také k útočníkovi 4. Obránce 1 musí upravit své postavení tzn. na půl cesty od míče a hráče, nedovolit tak útočníkovi 4 získat přihrávku od útočníka 1 nebo se uvolnit pro míč do vymezeného území.

Kritické místo **obránce 4** je přesunout ze slabé strany na stranu silnou do podkošové oblasti, kdy se popřípadě bude snažit o obranný doskok. Zároveň se snaží zabránit případnému nájezdu útočníka 4 na koš a snaží se předvídat vývoj další situace.

Kritické místo **obránce 2** je přesunutí své pozice do vymezeného území, kde snaží zabránit útočníkovi 5 uvolnit se pro míč, vystřelit na koš nebo uskutečnit nájezd na koš. (Dobry a Velenský, 1980).

Obrázek 12: Obrana při útočné akci křídelního útočníka v zónové obraně 2-3¹⁴

2.19 Zónový obranný systém 2-1-2

Dobry a Velenský (1980) popisují zónový obranný systém 2-1-2 tak, že obránci 2 a 3 jsou obránci přední linie a jejich úkolem je bránit území od hranice trestného hodu po trojkovou čáru. Obránce 1 je hráč střední linie a jeho úkolem je bránit uvnitř vymezeného území a vrchol trestného hodu. Obránci 4 a 5 mají za úkol bránit území od koncové lajny po úroveň trestného hodu. Útočník 1 se po přihrávce na spoluhráče 2 uvolňuje do rohu na silnou stranu. Útočník 2 po zpracování přihrávky přihrává dále na spoluhráče 3, který se uvolňuje po postranní čáře pro míč. Útočník 4 se uvolňuje na silnou stranu pod koš. Obránce 2

¹⁴ Vlastní zpracování dle Dobrého a Velenského 1980

nejdříve kryje útočníka 1 s míčem, po přihrávce na útočníka 3 upravuje svou pozici tak, aby byl mezi útočníkem 5 a vlastním košem.

V momentě, kdy má útočník 3 míč pod kontrolou, obránce 3 upravuje své postavení na pomyslnou spojnici mezi útočníky 2 a 3. Obránce 1 upravuje své postavení tak, aby byl na pomyslné spojnici mezi útočníky 3 a 5. Obránce 4 se snaží zamezit útočníkovi 4, aby se uvolnil pro míč v podkošové oblasti. Obránce 5 kryje buď útočníka 3 s míčem, nebo je na pomyslné spojnici mezi útočníky 3 a 1. Situace je znázorněna na obrázku 13.

Kritická místa zónového systému 2-1-2

Dobry a Velenský (1980) popisují kritická místa jednotlivých obránců takto:

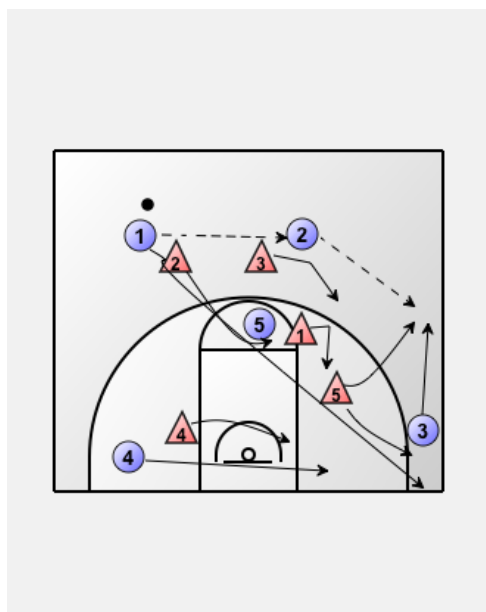
Kritická místa obránce 5 jsou taková, když obránce 5 vyrazí proti útočníkovi 3, který se uvolňuje pro přihrávku po postranní čáře, aby zamezil nahrávce mezi útočníky 2 a 3. Pokud útočník 3 nahrávku dobře zpracuje a obránce 5 nestihne přihrávce zamezit riskuje tím tříbodovou střelou, únik ke koši, nebo přihrávku mezi útočníky 3 a 2. Pro obránce 5 je situace ztížena tím, že se útočník 1 uvolňuje na silnou stranu do rohu, a proto musí obránce 5 upravit své postavení tak, aby zamezil přihrávce mezi útočníky 3 a 1.

Kritická místa **obránce 1** vyplývají z obranného postavení mezi útočníky 3 a 5, kde se snaží předvídat situaci a reakci útočníků 5 a 1. Pokud obránce 1 situaci špatně odhadne, hrozí náběh útočníka 1 do vymezeného území, následné uvolnění útočníka 5, což má za následek přečíslení obránce 1 v poměru 2/1.

Kritické místo **obránce 4** je předvídat reakce útočníka 4, který se snaží uvolnit pod koš a zamezit útočníkovi 4 zpracovat přihrávku od spoluhráčů. V momentě, kdy se obránci 4 nepodaří zabránit přihrávce na útočníka 4, vystavuje se hře 1/1 v podkošové oblasti.

Kritické místo **obránce 3** je vyrazit proti útočníkovi 2, v momentě, kdy přijímá přihrávku. Podcenění situace může způsobit buď snadný únik hráče 2 ke koši, nebo v momentě, kdy hráč 3 zpracoval míč, tak obránce 3 odstoupí příliš hluboko do vymezeného území, tímto se vystavuje riziku zpětné přihrávky na útočníka 2 a střelbu z tříbodové vzdálenosti. Dalším kritickým místem je nezamezení útočníkovi 5 uvolnit se pro míč na hranici trestného hodů a předvídat situaci, kdy se míč vrací zpět k hráči 2. Kritická místa **obránce 2** obránce musí být připravený upravit své postavení tak, aby zamezil úniku útočníka 1, který má míč v držení, do vymezeného území. V případě, že útočník 1 provede úspěšný únik ke koši s míčem, riskuje tím obránce 2 soupeřův nájezd na koš či střelou. Pokud

se útočník 1 nemá míč v držení a uvolní se na silnou stranu do rohu, reakcí obránce 2 na tuto situaci je upravit postavení mezi hráčem 5 a košem. Pokud tak neučiní, útočník 5 provede nájezd, nahrávku či střelu na koš (Dobry a Velenský, 1980).

Obrázek 13: Zónový obranný systém 2-1-2¹⁵

2.20 Zónový obranný systém 1-3-1.

Dobry a Velenský (1980) popisují zónový obranný systém 1-3-1 tak, že obránce 1 je hráč přední linie a jeho úkolem je krýt střed nad trojkovou čarou. Obránci 2, 4 a 3 jsou hráči střední linie. Úkolem obránců 2 a 3 je pokrýt území od prodloužené čáry trestného hodu až po území po stranách čáry trojkové. Úkolem obránce 4 je krýt vrchol trestného hodu a krýt útočníka s míčem, který je buď pod úrovní trestného hodu. Obránce 5 je hráčem zadní linie a jeho úkolem je pokrýt vymezené území pod košem, popřípadě soupeře v rozích. Modelová situace je detailně znázorněna na konci této kapitoly na obrázku 14.

Kritická místa zónového obranného systému 1-3-1

Dobry a Velenský (1980) popisují kritická místa jednotlivých obránců takto:

Útočník 1 přihrává po driblinku spoluhráči 2. Útočníci 3 a 5 se uvolňují k míči na silnou stranu. Útočník 4 zůstává stát na slabé straně v bezprostřední blízkosti vymezeného území. Obránce 1 upravuje své postavení na hranici trestného hodu, obránce 3 kryje útočníka 2 s

¹⁵ Vlastní zpracování dle Dobrého a Velenského 1980

míčem. Jako reakci na pohyb soupeře se obránce 4 stahuje k útočníkovi 3 a obránce 5 se stahuje k útočníkovi 5. Obránce 2 mění svou pozici do vymezeného území na pomyslnou spojnici mezi útočníky 2 a 4.

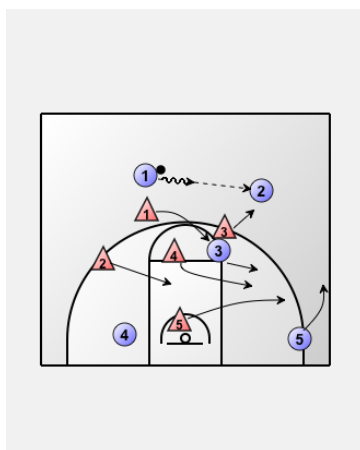
Kritická místa **obránce 3** je včasné vyražení k útočníkovi 2 a jeho pokrytí. Jelikož je útočník 2 velmi daleko od koše je málo pravděpodobné, že se bude chystat střílet, proto bude chtít, buď obejít obránce 3, nebo se bude snažit nahrát jednomu ze spoluhráčů. Při špatném vyhodnocení situace bude obránce 3 překonán útočníkem 2 únikem nebo přihrávce jednomu ze soupeřů.

Kritické místo **obránce 1** je, po přihrávce útočníka 1 na útočníka 2, odstoupení na hranici trestného hodů směrem k míči. Tímto se snaží zamezit útočníkovi 3, aby se uvolnil na hranici trestného hodů. Pokud tak neučiní může dostat obránce 3 přihrávku a ohrozit koš.

Kritické místo **obránce 4** je včasné vyražení k útočníkovi 3 vpravo od vymezeného území. Špatné odhadnutí situace může zapříčinit to, že útočník 3 nebude dostatečně pokrytý a po rychlé přihrávce od spoluhráčů může střílet.

Kritické místo **obránce 2** je předvídat pohyby všech útočníků a adekvátně na ně reagovat. V momentě přihrávky na útočníka 1 obránce 2 neupraví své postavení, aby měl lepší rozhled na hřiště, riskuje tím, že včas neodstoupí a nepomůže spoluhráčům, když bude třeba.

Kritická místa **obránce 5** upravit postavení na silnou stranu, aby byl schopen zachytit přihrávku na útočníka 5 od útočníků 2 a 3 (Dobrý, Velenský 1980).

Obrázek 14: Zónový obranný systém 1-3-1¹⁶

¹⁶ Vlastní zpracování dle Dobrého a Velenského 1980

3 Metodika výzkumu

3.1 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor tvořilo ženské basketbalové družstvo BA Karlovy Vary hrající nejvyšší českou ženskou basketbalovou ligu - ŽBL.

Basketbalový klub BA Karlovy Vary je český klub, který hrál nejvyšší ligu od sezóny 2003/2004 pod názvem BK Lokomotiva Karlovy Vary. Od sezóny 2015/2016 hraje nejvyšší ligu pod názvem BA Karlovy Vary a jeho působiště bylo změněno z haly Jízdárenská do Haly míčových sportů. Soupisku hráček pro sezónu 2017/2018 uvádíme níže. (tabulka 3)

Tabulka 3: Soupiska týmu BA Karlovy Vary v sezóně 2017/2018¹⁷

Soupiska týmu

Jméno	Pozice	Číslo dresu
Karolína Malečková	Rozehrávač	#4
Adéla Drahokoupilová	Křídlo	#5
Veronika Skokánková	Pivot	#8
Dana Kušlitová	Pivot	#10
Dominika Pohunková	Křídlo	#11
Anna Rosecká	Křídlo	#14
Aneta Zuzáková	Křídlo	#15
Michaela Pitrová	Pivot	#18
Kristýna Vighová	Pivot	#22
Kateřina Rokošová	Pivot	#23
Barbora Jindrová	Křídlo	#30
Marques Monique Webb	Pivot	#33
Simona Sklenářová	Křídlo	#55

¹⁷ Vlastní zpracování dle serveru cbf.cz

Celkem bylo sledováno 11 utkání týmu BA Karlovy Vary v nejvyšší ženské basketbalové lize. Jednotlivá utkání byla sledována na serveru tvcom.cz. Pro pozorování jsem vybrala těchto 11 zápasů:

BA Karlovy Vary - DSK Basketball Nymburk (20. 09. 2017- 1. kolo)
ZVVZ USK Praha - BA Karlovy Vary (27. 9. 2017- 2. kolo)
BA Karlovy Vary - KP Brno (01. 10. 2017 - 3. kolo)
U19 Chance Strakonice - BA Karlovy Vary 50:70 (04. 10. 2017- 4. kolo)
SBŠ Ostrava - BA Karlovy Vary (08. 10. 2017- 5. kolo)
BA Karlovy Vary - BK Lokomotiva Trutnov (13. 10. 2017-6. kolo)
Basket Žabiny Brno - BA Karlovy Vary (21. 10. 2017-7. kolo)
BA Karlovy Vary - BLK Slavia Praha (27. 10. 2017-8. kolo)
BA Karlovy Vary – Slovanka Mladá Boleslav (17. 11. 2017-9. kolo)
BA Karlovy Vary - Sokol Nilfisk Hradec Králové (06. 12. 2017-10. kolo)
Technic Brno - BA Karlovy Vary (03. 12. 2017-11. kolo)

3.2 Metody získávání dat

Při vypracování teoretických východisek bakalářské práce byla použita obsahová analýza dokumentu. Čerpali jsme zejména z domácích publikací a z cizojazyčných internetových zdrojů.

V kapitole výsledky jsme použili nejrozšířenější metodu analýzy, a to je metoda nepřímého pozorování. Tuto metodu jsme využili kvůli rychlému záznamu, který lze zpětně přetáčet, popřípadě zastavovat (Hendl 2008)

3.3 Metody vyhodnocení a zaznamenávání dat

Z každého jednotlivého utkání byly zaznamenány všechny úspěšné obranné doskoky, které tým BA Karlovy Vary získal při osobní i zónové obraně. Součástí analýzy online přenosů bylo nutné vytvořit příslušný záznamový arch, do kterého se zaznamenávala potřebná data. Záznamové archy k příslušným zápasům uvádíme v přílohách.

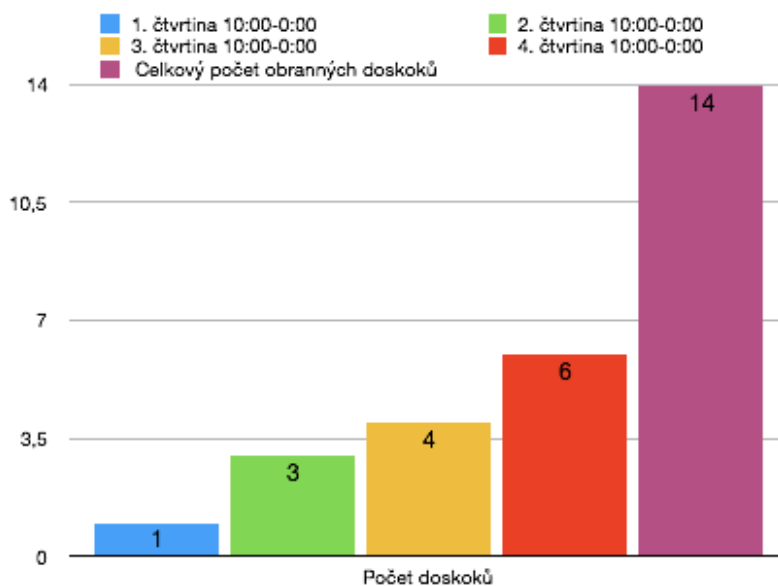
4 Výsledky

4.1 Utkání č. 1: BA Karlovy Vary – DSK Basketball Nymburk

První zápas v sezoně 2017/2018 odehrál tým BA Karlovy Vary se soupeřem DSK Basketball Nymburk. Tento zápas byl velmi vyrovnaný důvodem byla rychlá útočná hra týmu BA Karlovy Vary. Tým BA Karlovy Vary hrál po celou dobu zápasu osobní obranu, jelikož se zóna netrénovala tak často.

Tabulka 4: Utkání č. 1: BA Karlovy Vary – DSK Basketball Nymburk osobní obrana ¹⁸

Utkání č. 1 BA Karlovy Vary – DSK Basketball Nymburk	
Osobní obrana	Počet obranných doskoků
1. čtvrtina 10:00-0:00	1
2. čtvrtina 10:00-0:00	3
3. čtvrtina 10:00-0:00	4
4. čtvrtina 10:00-0:00	6
Celkový počet obranných doskoků	14

Graf 1: Utkání č. 1: BA Karlovy Vary – DSK Nymburk osobní obrana ¹⁹

¹⁸ Vlastní zpracování

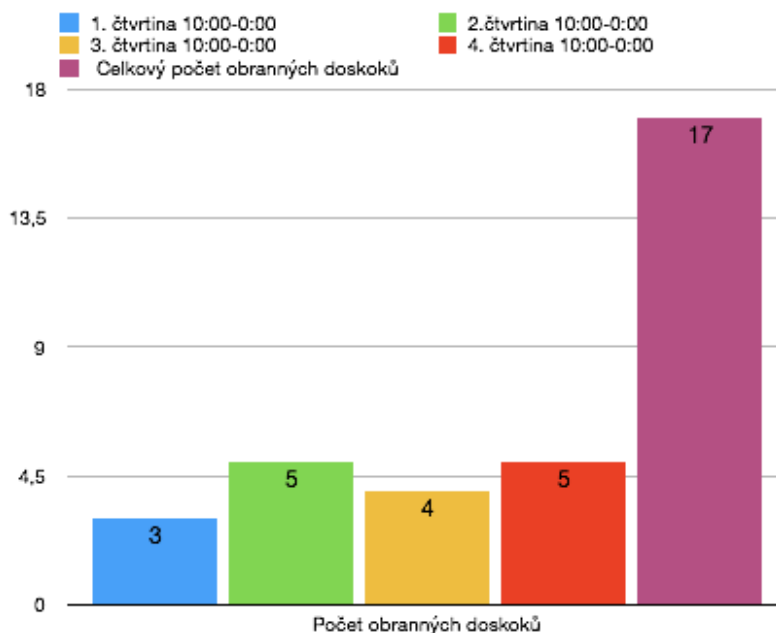
¹⁹ Vlastní zpracování

4.2 Utkání č. 2: ZVVZ USK Praha – BA Karlovy Vary

Ve druhém kole odehrál utkání tým BA Karlovy Vary na půdě ZVVZ USK Praha. Tento zápas byl rozhodnut již v prvních minutách zápasu, jelikož soupeřky hrají Euroligovou soutěž a mají velice kvalitní tým. Tým BA Karlovy Vary hrál po celou dobu zápasu osobní obranu, jelikož tým ZVVZ USK Praha má velice kvalitní střelbu.

Tabulka 5: Utkání č. 2: ZVVZ USK Praha – BA Karlovy Vary osobní obrana²⁰

Utkání č. 2: ZVVZ USK Praha – BA Karlovy Vary	
Osobní obrana	Počet obranných doskoků
1. čtvrtina 10:00-0:00	3
2.čtvrtina 10:00-0:00	5
3. čtvrtina 10:00-0:00	4
4. čtvrtina 10:00-0:00	5
Celkový počet obranných doskoků	17

Graf 2: Utkání č..2 ZVVZ USK Praha – BA Karlovy Vary osobní obrana²¹

²⁰ Vlastní zpracování

²¹ Vlastní zpracování

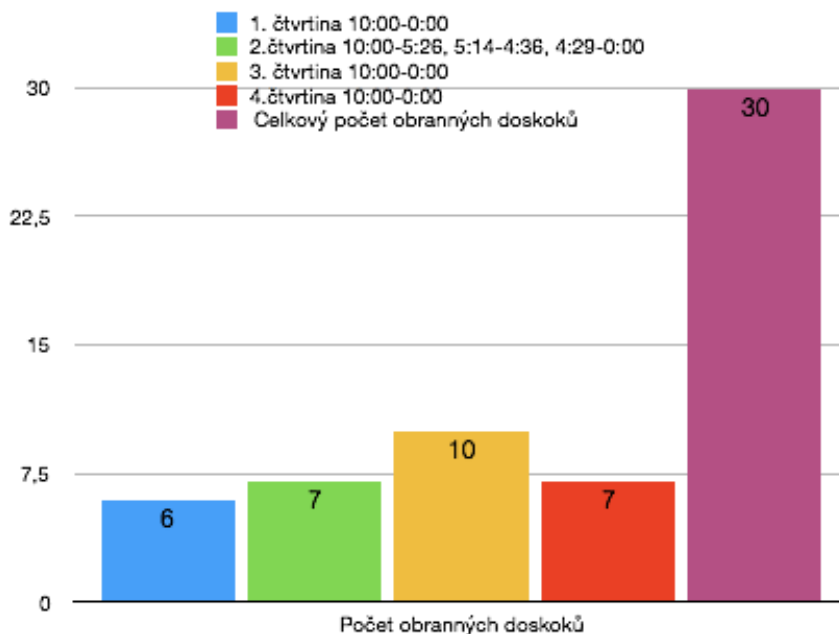
4.3 Utkání č. 3: BA Karlovy Vary – KP Brno

Třetí kolo Ženské basketbalové ligy odehrál tým BA Karlovy Vary s týmem KP Brno. Tým KP Brno je znám svou agresivní útočnou hrou a také solidní stělbou ze střední a dlouhé vzdálenosti. Tým BA Karlovy Vary hrál po celou dobu zápasu osobní obranu, ale ve třetí čtvrtině postavil na chvíli zónu, avšak nezískal žádný doskok.

Tabulka 6: Utkání č. 3: BA Karlovy Vary – KP Brno osobní obrana²²

Utkání č. 3: BA Karlovy Vary – KP Brno

Osobní obrana	Počet obranných doskoků
1. čtvrtina 10:00-0:00	6
2. čtvrtina 10:00-5:26, 5:14-4:36, 4:29-0:00	7
3. čtvrtina 10:00-0:00	10
4.čtvrtina 10:00-0:00	7
Celkový počet obranných doskoků	30

Graf 3: Utkání č. 3: BA Karlovy Vary – KP Brno osobní obrana²³

²² Vlastní zpracování

²³ Vlastní zpracování

Tabulka 7: Utkání č. 3: BA Karlovy Vary – KP Brno zónová obrana²⁴

Utkání č. 3 : BA Karlovy Vary – KP
Brno

Zónová obrana	Počet obranných doskoků
2. čtvrtina 5:26-5:14,4:36-4:29	0

Graf 4: Utkání č. 3: BA Karlovy Vary – KP Brno zónová obrana²⁵

²⁴ Vlastní zpracování

²⁵ Vlastní zpracování

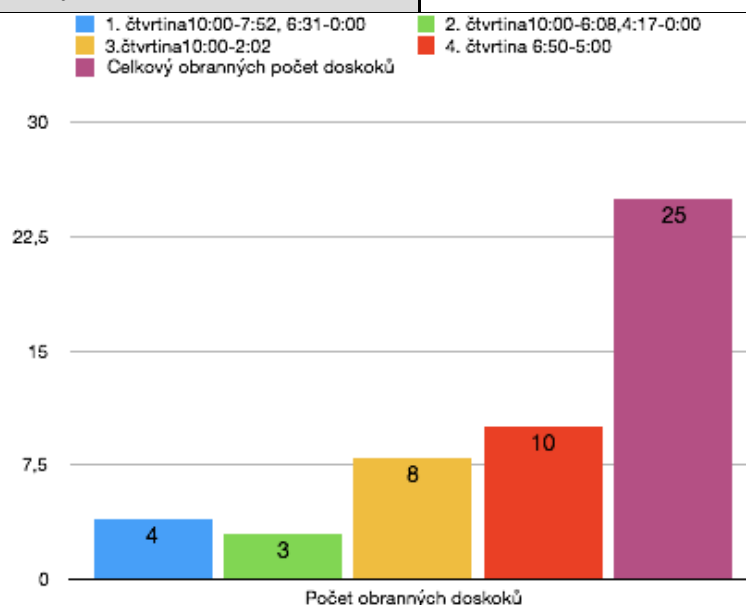
4.4 Utkání č. 5: SBŠ Ostrava – BA Karlovy Vary

V pátém kole Ženské basketbalové ligy odehrál tým BA Karlovy Vary utkání na půdě SBŠ Ostrava. Tento zápas se již od začátku lépe vyvíjel pro tým BA Karlovy Vary náskok měl soupeřkami držel po celou dobu zápasu. Soupeřky jsou známé tím, že nemají kvalitní střelbu ze střední a dlouhé vzdálenosti. Proto tým BA Karlovy Vary střídal po celou dobu zápasu osobní a zónovou obranu.

Tabulka 8: Utkání č. 5: SBŠ Ostrava – BA Karlovy Vary osobní obrana²⁶

Utkání č. 5: SBŠ Ostrava – BA Karlovy Vary

Osobní obrana	Počet obranných doskoků
1. čtvrtina 10:00-7:52, 6:31-0:00	4
2. čtvrtina 10:00-6:08, 4:17-0:00	3
3. čtvrtina 10:00-2:02	8
4. čtvrtina 6:50-5:00	10
Celkový počet obranných doskoků	25

Graf 5: Utkání č. 5: SBŠ Ostrava – BA Karlovy Vary osobní obrana²⁷

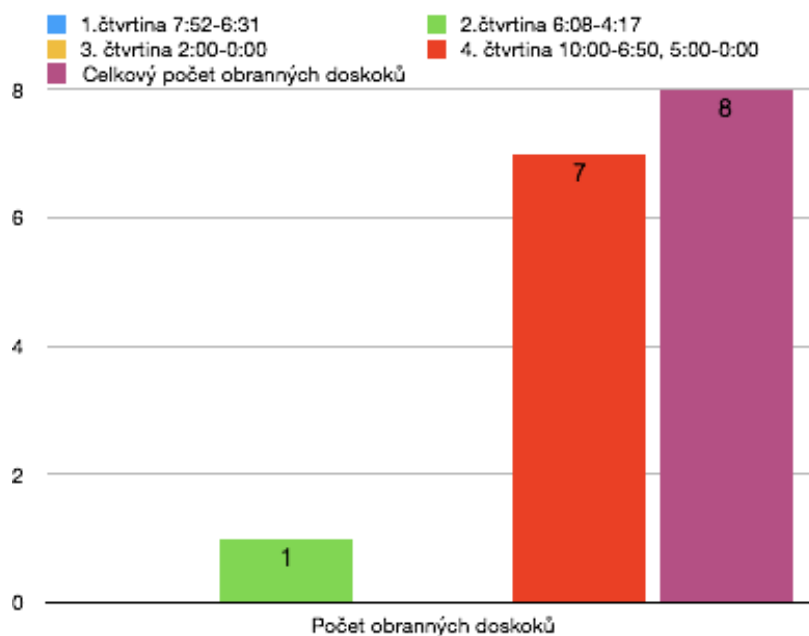
²⁶ Vlastní zpracování

²⁷ Vlastní zpracování

Tabulka 9: Utkání č. 5: SBŠ Ostrava – BA Karlovy Vary zónová obrana²⁸

Utkání č. 5: SBŠ Ostrava – BA Karlovy Vary-1

Zónová obrana	Počet obranných doskoků
1.čtvrtina 7:52-6:31	0
2.čtvrtina 6:08-4:17	1
3. čtvrtina 2:00-0:00	0
4. čtvrtina 10:00-6:50, 5:00-0:00	7
Celkový počet obranných doskoků	8

Graf 6: Utkáníč. 5: SBŠ Ostrava – BA Karlovy Vary zónová obrana²⁹

²⁸ Vlastní zpracování

²⁹ Vlastní zpracování

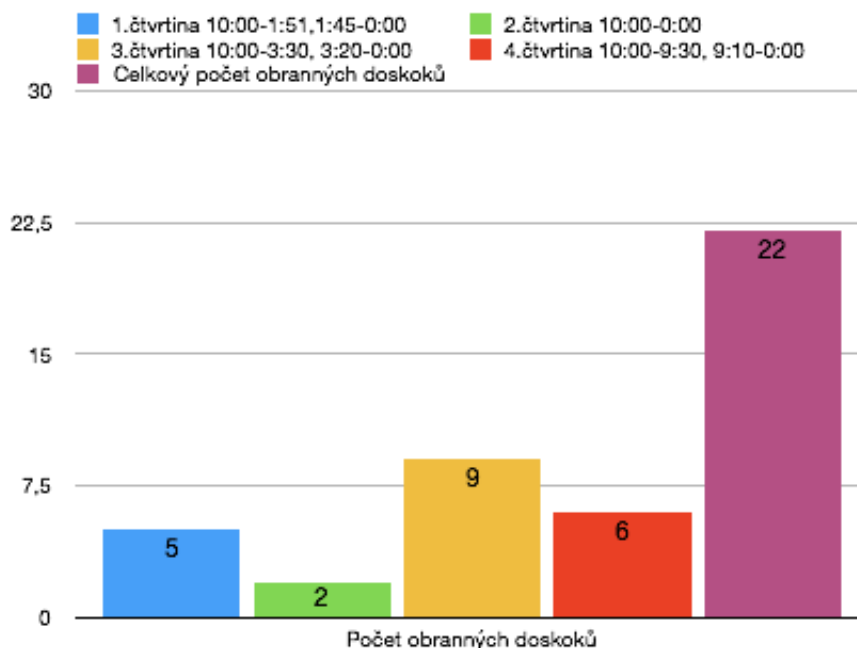
4.5 Utkání č. 6: BA Karlovy Vary – BK Lokomotiva Trutnov

V šestém kole ženské basketbalové ligy odehrál tým BA Karlovy Vary s týmem Lokomotiva Trutnov. Tento zápas vycházel lépe týmu soupeřek, jelikož proměňovali většinu svých střel. Tým Lokomotiva Trutnov patří mezi týmy s nejlepší úspěšností za tři body, proto se tým BA Karlovy Vary pokusil postavit zónu pouze třikrát za zápas.

Tabulka 10: Utkání č. 6: BA Karlovy Vary – BK Lokomotiva Trutnov osobní obrana³⁰

Utkání č. 6: BA Karlovy Vary – BK Lokomotiva Trutnov

Osobní obrana	Počet obranných doskoků
1.čtvrtina 10:00-1:51,1:45-0:00	5
2.čtvrtina 10:00-0:00	2
3.čtvrtina 10:00-3:30, 3:20-0:00	9
4.čtvrtina 10:00-9:30, 9:10-0:00	6
Celkový počet obranných doskoků	22

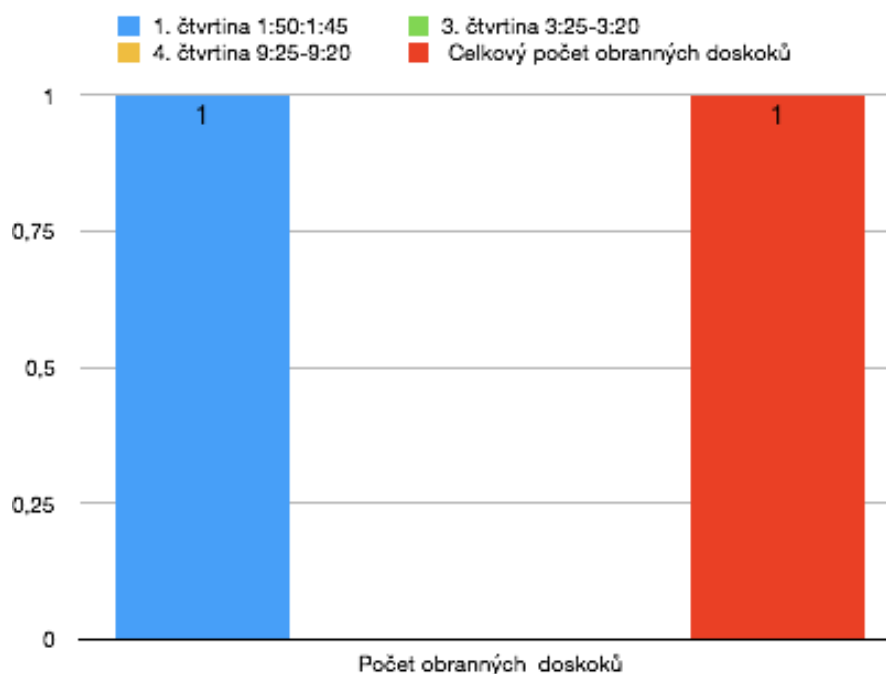
Graf 7: Utkání č. 6: BA Karlovy Vary – BK Lokomotiva Trutnov osobní obrana³¹

³⁰ Vlastní zpracování

³¹ Vlastní zpracování

Tabulka 11: Utkání č. 6: BA Karlovy Vary – BK Lokomotiva Trutnov zónová obrana³²

Zónová obrana	Počet obranných doskoků
1. čtvrtina 1:50-1:45	1
3. čtvrtina 3:30-3:20	0
4. čtvrtina 9:30-9:10	0
Celkový počet obranných doskoků	1

Graf 8: Utkání č. 6: BA Karlovy Vary – BK Lokomotiva Trutnov zónová obrana³³

³² Vlastní zpracování

³³ Vlastní zpracování

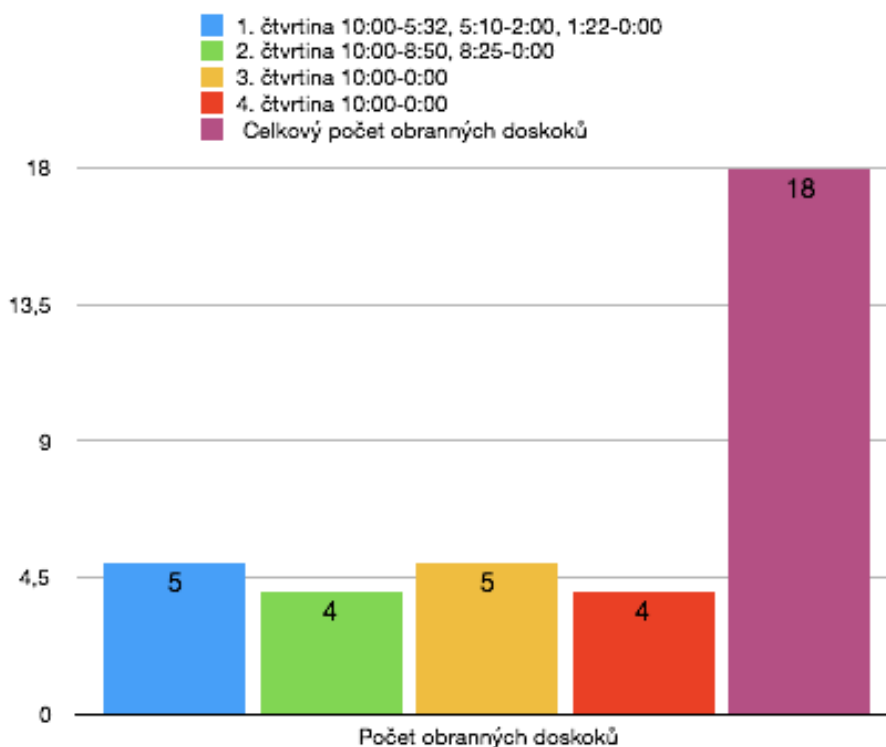
4.6 Utkání č. 7: Basket Žabiny Brno – BA Karlovy Vary

Sedmé kolo ŽBL odehrál tým BA Karlovy Vary na půdě týmu Basket Žabiny Brno. Tento tým má velice rychlou útočnou část a velmi často boduje z přesilových situací, dále má solidní střelbu jak za dva, tak za tři body. Proto tým BA Karlovy Vary střídal v různých etapách zápasu osobní obranu i zónovou obranu.

Tabulka 12: Utkání č. 7: Basket Žabiny Brno – BA Karlovy Vary osobní obrana³⁴

Utkání č. 7: Basket Žabiny Brno – BA Karlovy Vary

Osobní obrana	Počet obranných doskoků
1. čtvrtina 10:00-5:32, 5:10-2:00, 1:22-0:00	5
2. čtvrtina 10:00-8:50, 8:25-0:00	4
3. čtvrtina 10:00-0:00	5
4. čtvrtina 10:00-0:00	4
Celkový počet obranných doskoků	18

Graf 9: Utkání č. 7: Basket Žabiny Brno – BA Karlovy Vary osobní obrana³⁵

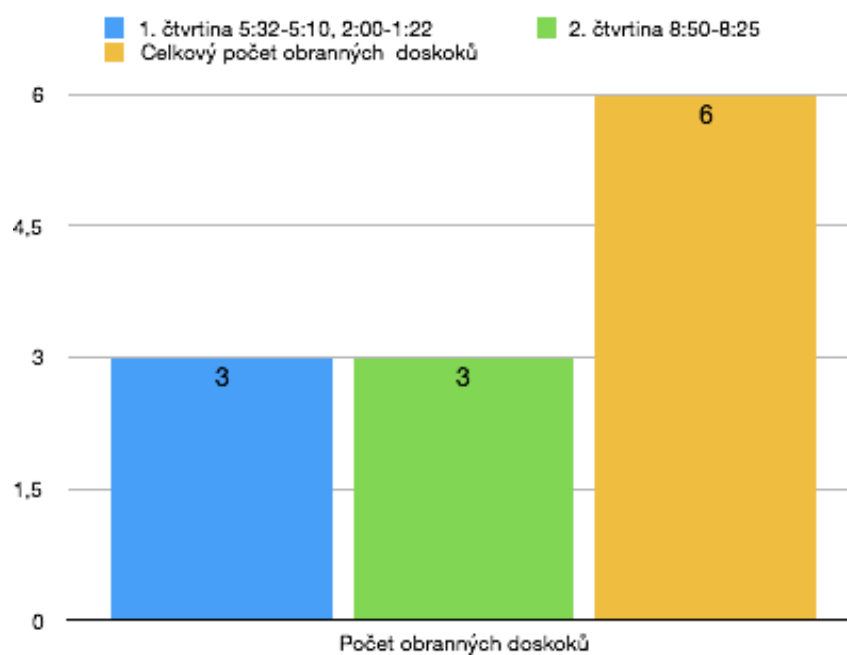
³⁴ Vlastní zpracování

³⁵ Vlastní zpracování

Tabulka 13: Utkání č. 7: Basket Žabiny Brno – BA Karlovy Vary zónová obrana³⁶

Utkání č. 7: Basket Žabiny Brno – BA Karlovy Vary -1

Zónová obrana	Počet obranných doskoků
1.čtvrtina 5:32-5:10, 2:00-1:22	3
2. čtvrtina 8:50-8:25	3
Celkový počet doskoků	6

Graf 10: Utkání č.7: Basket Žabiny Brno – BA Karlovy Vary zónová obrana³⁷

³⁶ Vlastní zpracování

³⁷ Vlastní zpracování

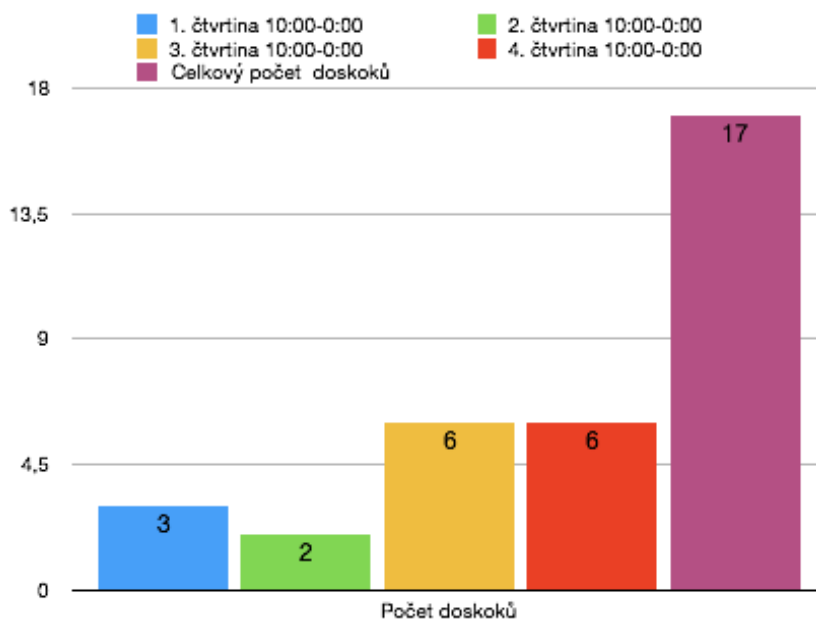
4.7 Utkání č. 8: BA Karlovy Vary – BLK Slavia Praha

Osmé kolo odehrál tým BA Karlovy Vary na domácí půdě s týmem BLK Slavia Praha. Tento zápas se rozhodl již v prvních minutách zápasu ve prospěch týmu BLK Slavia Praha. Soupeřky hrály velmi rychlou útočnou hru, kdy domácí tým špatně dobíral v obraně, a to mělo za následek jednoduché koše. Tým BA Karlovy Vary hrál po celou dobu zápasu osobní obranu

Tabulka 14: Utkání č. 8 BA Karlovy Vary – BLK Slavia Praha osobní obrana³⁸

Utkání č. 8: BA Karlovy Vary – BLK Slavia Praha

Osobní obrana	Počet obranných doskoků
1. čtvrtina 10:00-0:00	3
2. čtvrtina 10:00-0:00	2
3. čtvrtina 10:00-0:00	6
4. čtvrtina 10:00-0:00	6
Celkový počet obranných doskoků	17

Graf 11: Utkání č.8: BA Karlovy Vary – BLK Slavia Praha osobní obrana³⁹

³⁸ Vlastní zpracování

³⁹ Vlastní zpracování

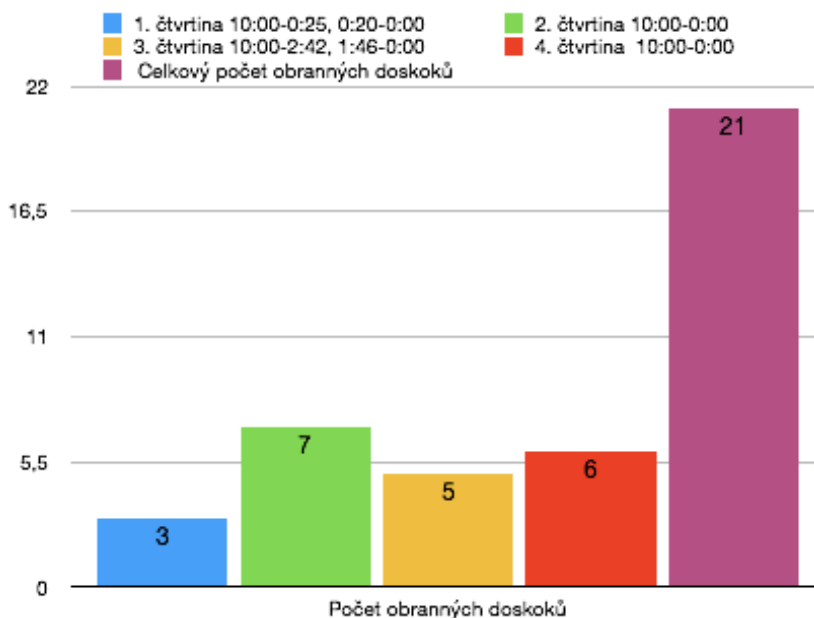
4.8 Utkání č. 9: BA Karlovy Vary – Slovanka Mladá Boleslav

V devátém kole ženské basketbalové ligy odehrál tým BA Karlovy Vary na domácí půdě s týmem Slovanka MB. Tento zápas se vyvíjel lépe pro tým soupeře, důvodem byla taktická nepřipravenost týmu BA Karlovy Vary na soupeře. Soupeřky hrály velmi agresivní rychlý protiútok a proměňovali jednoduché koše. Tým BA Karlovy Vary bránil po celou dobu zápasu osobní obranu, ve třetí čtvrtině postavil na krátký čas i zónovou obranu.

Tabulka 15: Utkání č. 9: BA Karlovy Vary – Slovanka Mladá Boleslav osobní obrana⁴⁰

Utkání č. 9: BA Karlovy Vary – Slovanka Mladá Boleslav

Osobní obrana	Počet obranných doskoků
1. čtvrtina 10:00-0:25, 0:20-0:00	3
2. čtvrtina 10:00-0:00	7
3. čtvrtina 10:00-2:42, 1:46-0:00	5
4. čtvrtina 10:00-0:00	6
Celkový počet obranných doskoků	21

Graf 12: Utkání č. 9: BA Karlovy Vary – Slovanka Mladá Boleslav osobní obrana⁴¹

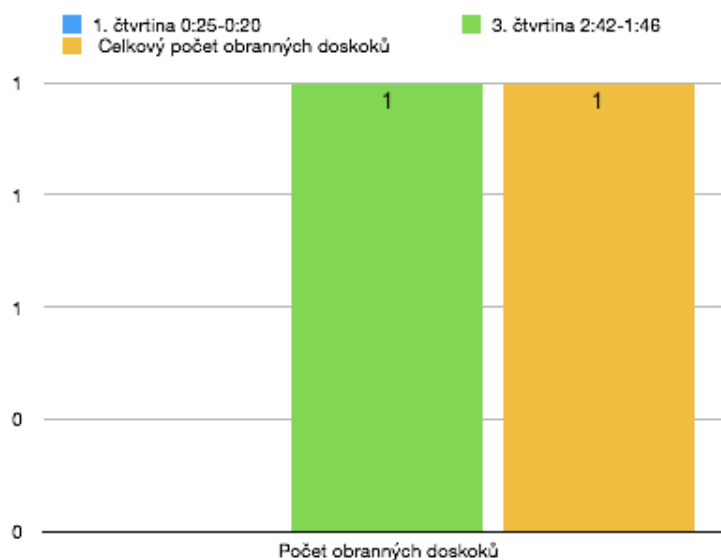
⁴⁰ Vlastní zpracování

⁴¹ Vlastní zpracování

Tabulka 16: Utkání č. 9: BA Karlovy Vary – Slovanka Mladá Boleslav zónová obrana⁴²

Utkání č. 9: BA Karlovy Vary – Slovanka Mladá Boleslav -1

Zónová obrana	Počet obranných doskoků
1. čtvrtina 0:25-0:20	0
3. čtvrtina 2:42-1:46	1
Celkový počet doskoků	1

Graf 13: Utkání č. 9: BA Karlovy Vary – Slovanka Mladá Boleslav zónová obrana⁴³

⁴² Vlastní zpracování

⁴³ Vlastní zpracování

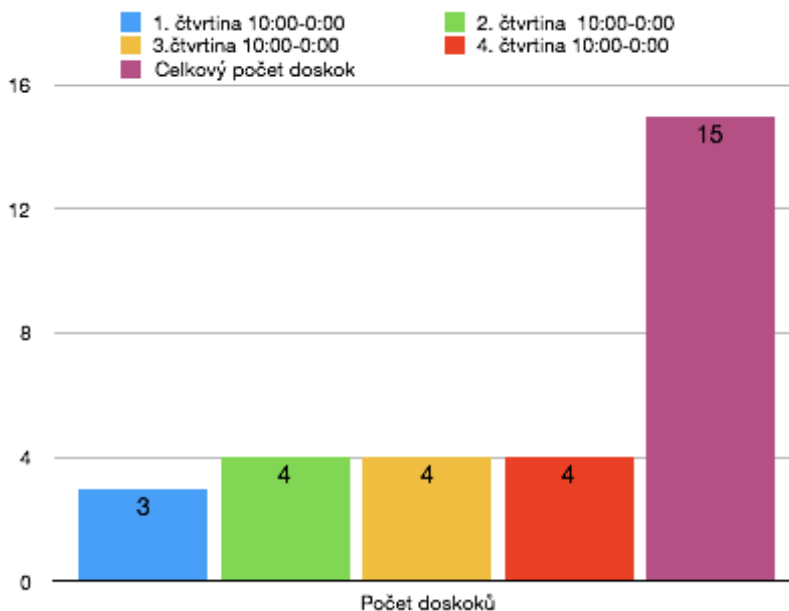
4.9 Utkání č. 10: BA Karlovy Vary – Sokol Nilfisk Hradec Králové

Desáté kolo Ženské basketbalové ligy odehrál tým BA Karlovy Vary s týmem Sokol Nilfisk Hradec Králové. Tento zápas byl specifický tím, že domácí družstvo nastupovalo bez odvolaného trenéra Tomáše Pavelky. Zápas byl již od začátku v režii týmů soupeřů, jelikož tým patří mezi nejlepší týmy v lize a má velice solidní střelbu z pod koše i za hranici tří bodů. Domácí tým hrál po celou dobu zápasu osobní obranu, kvůli již zmíněné úspěšnosti střelby z dlouhé vzdálenosti.

Tabulka 17: Utkání č. 10: BA Karlovy Vary – Sokol Nilfisk Hradec Králové osobní obrana⁴⁴

Utkání č. 10: BA Karlovy Vary – Sokol Nilfisk Hradec Králové

Osobní obrana	Počet obranných doskoků
1. čtvrtina 10:00-0:00	3
2. čtvrtina 10:00-0:00	4
3.čtvrtina 10:00-0:00	4
4. čtvrtina 10:00-0:00	4
Celkový počet obranných doskoků	15

Graf 14: Utkání č. 10: BA Karlovy Vary – Sokol Nilfisk Hradec Králové osobní obrana⁴⁵

⁴⁴ Vlastní zpracování

⁴⁵ Vlastní zpracování

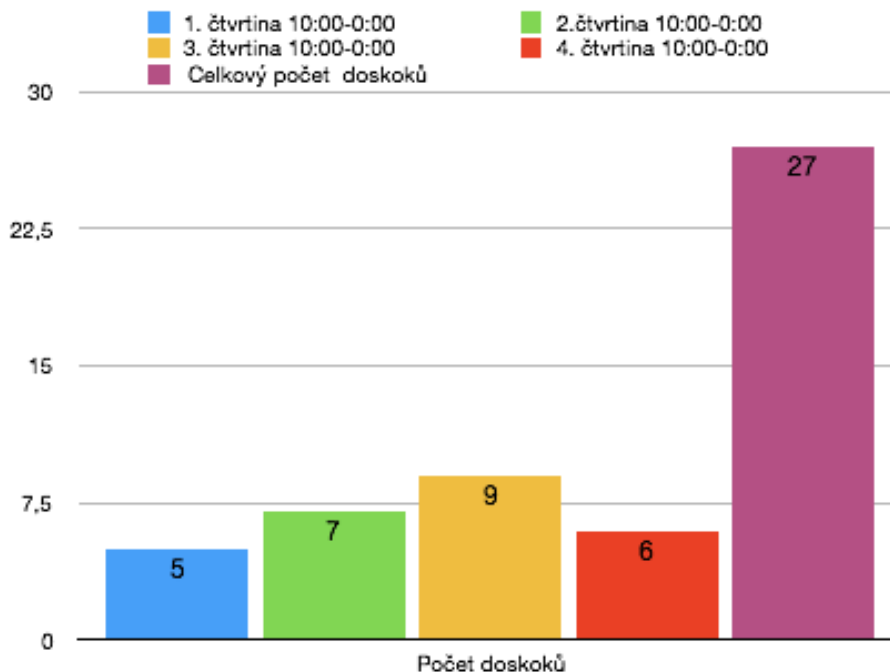
4.10 Utkání č. 11: Technic Brno – BA Karlovy Vary

V jedenáctém kole Ženské basketbalové ligy odehrál tým BA Karlovy Vary utkání na půdě týmu Technic Brno. Zápas byl velice vyrovnaný, jelikož hostující tým neproměňoval snadné koše z rychlých i postupných protiútoků. Tým BA Karlovy Vary hrál po celou dobu zápasu osobní obranu.

Tabulka 18: Utkání č. 11: Technic Brno – BA Karlovy Vary osobní obrana⁴⁶

Utkání: č. 11: Technic Brno – BA Karlovy Vary

Osobní obrana	Počet obranných doskoků
1. čtvrtina 10:00-0:00	5
2.čtvrtina 10:00-0:00	7
3. čtvrtina 10:00-0:00	9
4. čtvrtina 10:00-0:00	6
Celkový počet doskoků	27

Graf 15: Utkání č. 11: Technic Brno – BA Karlovy Vary osobní obrana⁴⁷

⁴⁶ Vlastní zpracování

⁴⁷ Vlastní zpracování

4.11 Výsledné grafy

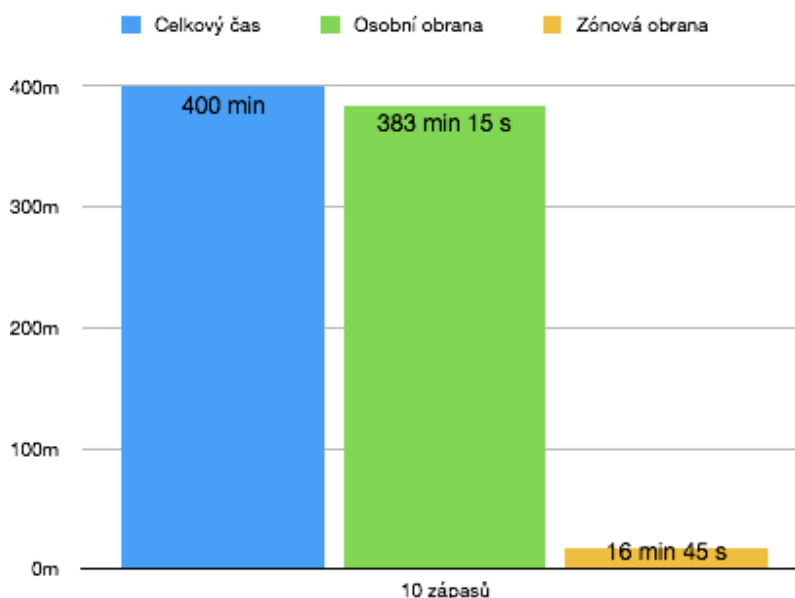
Po vyhodnocení všech zápasů jsme dospěli k celkovému závěru, která z výše uvedených obran je efektivnější z hlediska úspěšných obranných doskoků za sledované období. Celkové výsledky jsou znázorněny v tabulkách 19, 20 a grafech 16, 17.

Porovnáním výsledků uvedených v tabulkách a v grafech vyplývá, že osobní obrana byla hrána 383 minut a 15 sekund s počtem úspěšných obranných doskoků 206, zónová obrana byla hrána po dobu 16 minut a 45 sekund s počtem úspěšných obranných doskoků 16. Porovnáním úspěšnosti úspěšných obranných doskoků za 1 minutu hry, kdy tým BA Karlovy Vary hraje zónovou, respektive osobní obranu je u zónové obrany 1,2 obranných doskoků a u osobní obrany je 0,54 viz. tabulka 21.

Tabulka 19: Vyhodnocení výsledků z hlediska času⁴⁸

Vyhodnocení výsledků z hlediska času

Utkání	Celkový čas	Osobní obrana	Zónová obrana
10 zápasů	400 min	383 min 15 s	16 min 45 s

Graf 16: Vyhodnocení výsledků z hlediska času⁴⁹

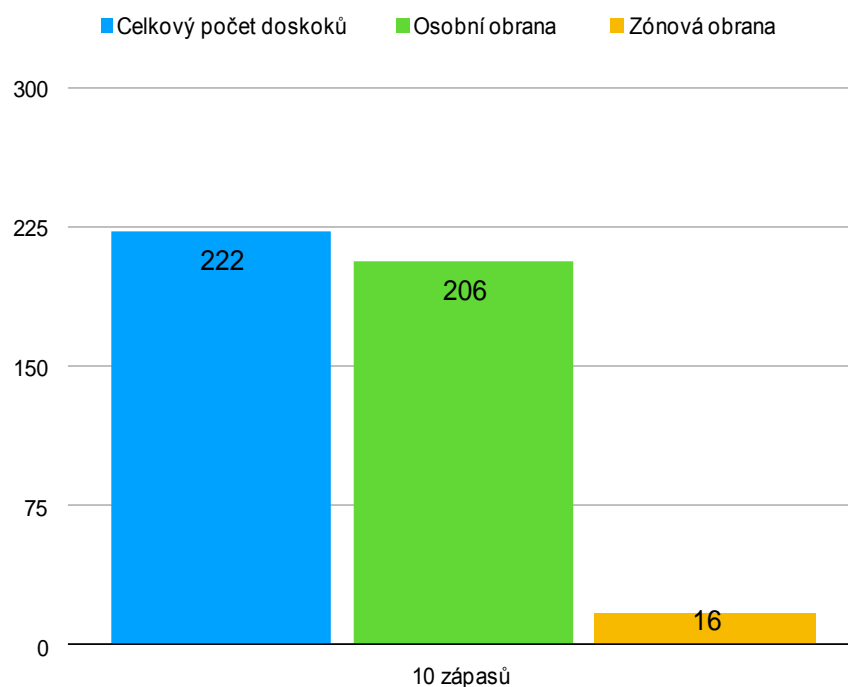
⁴⁸ Vlastní zpracování

⁴⁹ Vlastní zpracování

Tabulka 20: Vyhodnocení úspěšnosti obranných doskoků v osobní a zónové obraně⁵⁰

Vyhodnocení úspěšnosti obranných doskoků v osobní a zónové obraně

Utkání	Celkový počet doskoků	Osobní obrana	Zónová obrana
10 zápasů	222	206	16

Graf 17: Vyhodnocení úspěšnosti obranných doskoků v osobní a zónové obraně⁵¹

Tabulka 21: Výsledná tabulka

⁵⁰ Vlastní zpracování

⁵¹ Vlastní zpracování

Výsledná tabulka⁵²

	Osobní obrana	Zónová obrana
Celkový čas	383 min 15 s	16 min 45 s
Celkový počet doskoků	206	16
Doskoky/ 1 minuta	0,54	1,2

Výpočty k tabulce 21

Zónová obrana

16 minut 45 sekund= 1005 s, 16 úspěšných obranných doskoků, počet úspěšných obranných doskoků za 1 minutu= $(16:1005) \times 60=1,2$

Osobní obrana

383 minus 15 sekund= 22995 s, 206 úspěšných obranných doskoků, počet úspěšných obranných doskoků za 1 minutu= $(206: 22995) \times 60=0,54$

⁵² Vlastní zpracování

Diskuze

Cílem bakalářské práce bylo dokázat rozdíl úspěšnosti mezi osobní a zónovou obranou v 11 zápasech, který odehrál ženský basketbalový klub BA Karlovy Vary v nejvyšší české ženské basketbalové soutěži.

Abychom mohli prokázat úspěšnost a rozdíly mezi těmito obrannými systémy, bylo nejdříve potřeba získat, co nejkvalitnější literární či online data. Problém byl, že většina česky psaných knižních a internetových zdrojů je zaměřena především na útok a obrana není dle mého názoru dosti kvalitně zpracována. Výjimkou je český literární zdroj Košíková: teorie a didaktika od autorů Lubomíra Dobrého a Emila Velenského. Pro získání dalších informací jsme ovšem museli překládat ze zahraničních zdrojů, kde je tato problematika mnohem lépe zpracována a je na ní lépe poukazováno. Jako velmi kvalitní zahraniční zdroj nám posloužil internetový portál FIBA basketball, ze kterého jsme často čerpali a získali dříve neznáme pojmy jako například Cylinder Principle, který nám pomohl lépe pochopit problematiku obranných faulů.

Ve výsledné části jsme se věnovali sledování 11 vybraných online přenosů utkání týmu BA Karlovy Vary v sezóně 2017/2018 na serveru www.tvcom.cz. Online přenosy byly většinou velmi kvalitní, některé dokonce s živým komentářem. Bohužel čtvrtý sledovaný zápas, který tým BA Karlovy Vary odehrál 4.10.2017 na půdě U19 Chance Strakonice, nebyl zaznamenán do záznamového archu z důvodu velmi špatného online přenosu. Těchto 10 zápasů je polovina základní části nejvyšší české ženské basketbalové soutěže, což představuje celkem 400 minut hracího času.

Vygenerovaná data, která jsme získali z online přenosů, jsme zaznamenávali do záznamových archů, kde jsme se hlavně soustředili na dobu, po kterou se hrála buď osobní, nebo zónová obrana. Tento čas byl zaznamenán v sekundách, po tento čas jsme evidovali počet úspěšných obranných doskoků. Poté jsme popsali jednotlivé zápasy, kde jsme se předně soustředili na kvalitu soupeře, úspěšnost střelby soupeře a obranné reakce a taktiky BA KV na vzniklé situace.

Dané výsledky jsou znázorněny v tabulkách a v grafech pro lepší přehlednost. Tým BA Karlovy Vary hrál v zápasech č. 1, 2, 8, 10 a 11 po celou dobu osobní obranu. V zápasech č. 3, 5, 6, 7 a 9 se pokusil postavit v různých etapách zápasu zónovou obranu 2-3.

Tabulka 19 a graf 16 znázorňují celkovou dobu všech 10 zápasů a dobu, po kterou se hrála osobní a zónová obrana. Tabulka 20 a graf 17 znázorňují celkový počet obranných doskoků v 10 zápasech a počet obranných doskoků v osobní a zónové obraně. Z celkového zpracování dat je zřejmé, že počet úspěšných obranných doskoků po dobu, kdy hrála zónová obrana, je vyšší než počet doskoků po dobu, kdy se hrála osobní obrana viz. tabulka 21.

Lze tedy konstatovat, že výsledné hodnoty potvrdily hypotézu **H₁**: „*Předpokládáme, že osobní obrana nemá vyšší úspěšnost při obranném doskoku nad zónovou obranou*“.

Srovnáním těchto výsledků potvrzujeme předpoklad, že je rozdíl úspěšnosti při volbě obranného systému z hlediska počtu obranných doskoků.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo porovnat efektivitu zónové obrany a osobní obrany z hlediska úspěšnosti obranných doskoků v zápasech, které odehrál tým BA Karlovy Vary v nejvyšší české ženské basketbalové soutěži. Celkem bylo analyzováno 10 zápasů z nejvyšší ženské ligy. Jelikož byl zápas ze 4.kola ženské basketbalové ligy vyřazen kvůli velmi špatnému přenosu.

Stanovený cíl se nám podařilo splnit a výsledky ukázaly, že efektivnějším obranným systémem z hlediska úspěšných obranných doskoků je zónový obranný systém. Konkrétně zónový obranný systém 2-3.

Obranné systémy jsou v basketbale základním pilířem úspěchu každého týmu a je velmi důležitý jejich správný nácvik. Bakalářská práce mi pomohla prohloubit znalosti v oblasti obranných systémů. Dalším využití práce se nabízí porovnat úspěšnost obranných systémů v České republice a v USA.

Resumé

Bakalářská práce se zabývá analýzou úspěšnosti různých obranných systémů. Cílem bakalářské práce je porovnat efektivitu zónové obrany a osobní obrany z hlediska úspěšnosti obranných doskoků v zápasech určitého basketbalového týmu. Výzkum byl proveden pomocí metody nepřímého pozorování. Celkově jsme použili 10 videozáznamů, které odehrál tým BA Karlovy Vary v nejvyšší české ženské basketbalové soutěži. Z každého sledovaného zápasu byla zaznamenána doba, po kterou se hrála buď osobní nebo zónová obrana a počet úspěšných doskoků. Výsledky jsme zaznamenali ze záznamových archů do příslušných tabulek a grafů, a nakonec jsme je vyhodnotili. Výsledky ukazují, že je zónová obrana 2-3 je efektivnější z hlediska úspěšných obranných doskoků než osobní obrana.

Summary

The bachelor thesis is concerned with success analysis of various defense systems. The aim of this thesis is comparison of zone defense effectivity and personal defense effectivity from a defensive rebound success rebounds in the games of a certain basketball team. The research was conducted using indirect observation method. Overall, we used 10 replay videos of matches played a team BA of Karlovy Vary in the top Czech women's basketball competition. The overall time when zone defense or personal defense was used and number of successful defensive rebounds was recorded. Results out of score sheets were noted into pertinent tables and graphs and evaluated. The results show, that zone defense 2-3 is more effective from a defensive rebound success than personal defense.

Seznam literatury

1. BRKLOVÁ, Danuše a Stanislav HERCIG. Diplomová a závěrečná práce studujících tělesnou výchovu a sport. Vyd. 2., upr. a rozš. Plzeň: Západočeská univerzita, 1998. ISBN 80-7082-413-1.
2. DOBRÝ, Lubomír a Emil VELENSKÝ. *Košíková: (teorie a didaktika) a*. Vyd. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980. 303 s.
3. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 2.*, aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 9788073674854.
4. JANÍK, Zdeněk, Tomáš PĚTIVLAS a Veronika WIEDNEROVÁ. Návčik činností jednotlivce v basketbalu v herních cvičeních: sborník herních cvičení. V Brně: MU FSpS, 2005. ISBN 80-210-3839-x.
5. LEBEDA, Libor. *Základy teorie a didaktiky basketbalu a volejbalu*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně, 1992. ISBN 80-7044-041-4
6. POSPÍŠIL, Jiří. *Sborník basketbalových textů obrana v basketbale*. Vydáno vlastním nákladem: Kroměříž 1997

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. ČBF – Česká Basketbalová Federace [online]. Copyright © 2009 [cit. 2018-04-09]. Dostupné z: http://www.cbf.cz/souteze/soupiska_10917_soutez_2097.html
2. History of Basketball Coaching 1922 to 2006. *Guide to Coaching Youth Basketball Plays, Moves, Skills, Drills* [online]. Copyright © 1993 [cit. 2018-04-09]. Dostupné z: <http://guidetocoachingbasketball.com/history.htm>
3. International Basketball Federation (FIBA) - *FIBA.basketball* [online]. Copyright © 2017 [cit. 2018-04-09]. Dostupné z: <http://www.fiba.basketball/OBR2017/Final.pdf>
4. James Naismith: the Instructor Who Invented Basketball. *ThoughtCo.com is the World's Largest Education Resource* [online Copyright ©1993 [cit. 2018-04-09]. Dostupné z: <https://www.thoughtco.com/james-naismith-basketball-1991639>

Seznam obrázků, tabulek, grafů

Seznam obrázků

Obrázek 1: James Naismith, Father of basketball	4
Obrázek 2: Obranné postavení hráče zpředu a z profilu	7
Obrázek 3: Normální osobní obranný systém	14
<i>Obrázek 4: Rozdíl mezi slabou a silnou stranou</i>	<i>14</i>
Obrázek 5: Systém osobní obrany s odstupováním	15
Obrázek 6: Systém osobní obrany s přebíráním	16
Obrázek 7: Využití bumpu	17
Obrázek 8: Systém osobního presinku	18
Obrázek 9: Zónový obranný systém 3-2	20
Obrázek 10: Obrana při útočné akci křídelního útočníka při zónovém obranném systému 3-2	21
Obrázek 11: Zónový obranný systém 2-3	22
Obrázek 12: Obrana při útočné akci křídelního útočníka v zónové obraně 2-3	23
Obrázek 13: Zónový obranný systém 2-1-2	25
Obrázek 14: Zónový obranný systém 1-3-1	26

Seznam tabulek

Tabulka 1: Grafické znázornění	13
Tabulka 2: Grafické znázornění č. 2	19
Tabulka 3: Soupiska týmu BA Karlovy Vary v sezóně 2017/2018	27
Tabulka 4: Utkání č. 1: BA Karlovy Vary – DSK Basketball Nymburk osobní obrana	29
Tabulka 5: Utkání č. 2: ZVVZ USK Praha – BA Karlovy Vary osobní obrana	30
Tabulka 6: Utkání č. 3: BA Karlovy Vary – KP Brno osobní obrana	31
Tabulka 7: Utkání č. 3: BA Karlovy Vary – KP Brno zónová obrana	32
Tabulka 8: Utkání č. 5: SBŠ Ostrava – BA Karlovy Vary osobní obrana	33
Tabulka 9: Utkání č. 5: SBŠ Ostrava – BA Karlovy Vary zónová obrana	34
Tabulka 10: Utkání č. 6: BA Karlovy Vary – BK Lokomotiva Trutnov osobní obrana	35
Tabulka 11: Utkání č. 6: BA Karlovy Vary – BK Lokomotiva Trutnov zónová obrana	36
Tabulka 12: Utkání č. 7: Basket Žabiny Brno – BA Karlovy Vary osobní obrana	37
Tabulka 13: Utkání č. 7: Basket Žabiny Brno – BA Karlovy Vary zónová obrana	38
Tabulka 14: Utkání č. 8: BA Karlovy Vary – BLK Slavia Praha osobní obrana	39
Tabulka 15: Utkání č. 9: BA Karlovy Vary – Slovan Mladá Boleslav osobní obrana	40
Tabulka 16: Utkání č. 9: BA Karlovy Vary – Slovan Mladá Boleslav zónová obrana	41
Tabulka 17: Utkání č. 10: BA Karlovy Vary – Sokol Nilfisk Hradec Králové osobní obrana	42
Tabulka 18: Utkání č. 11: Technic Brno – BA Karlovy Vary osobní obrana	43
Tabulka 19: Vyhodnocení výsledků z hlediska času	44
Tabulka 20: Vyhodnocení úspěšnosti obranných doskoků v osobní a zónové obraně	45
Tabulka 21: Výsledná tabulka	45

Seznam grafů

Graf 1: Utkání č. 1: BA Karlovy Vary – DSK Nymburk osobní obrana	29
Graf 2: Utkání č.2 ZVVZ USK Praha – BA Karlovy Vary osobní obrana	30
Graf 3: Utkání č. 3: BA Karlovy Vary – KP Brno osobní obrana.....	31
Graf 4: Utkání č. 3: BA Karlovy Vary – KP Brno zónová obrana.....	32
Graf 5: Utkání č. 5: SBŠ Ostrava – BA Karlovy Vary osobní obrana	33
Graf 6: Utkání č. 5: SBŠ Ostrava – BA Karlovy Vary zónová obrana	34
Graf 7: Utkání č. 6: BA Karlovy Vary – BK Lokomotiva Trutnov osobní obrana.....	35
Graf 8: Utkání č. 6: BA Karlovy Vary – BK Lokomotiva Trutnov zónová obrana.....	36
Graf 9: Utkání č. 7: Basket Žabiny Brno – BA Karlovy Vary osobní obrana.....	37
Graf 10: Utkání č.7: Basket Žabiny Brno – BA Karlovy Vary zónová obrana.....	38
Graf 11: Utkání č.8: BA Karlovy Vary – BLK Slavia Praha osobní obrana.....	39
Graf 12: Utkání č. 9: BA Karlovy Vary – Slovan Mladá Boleslav osobní obrana.....	40
Graf 13: Utkání č. 9: BA Karlovy Vary – Slovan Mladá Boleslav zónová obrana.....	41
Graf 14: Utkání č. 10: BA Karlovy Vary – Sokol Nilfisk Hradec Králové osobní obrana.	42
Graf 15: Utkání č. 11: Technic Brno – BA Karlovy Vary osobní obrana.....	43
Graf 16: Vyhodnocení výsledků z hlediska času.....	44
Graf 17: Vyhodnocení úspěšnosti obranných doskoků v osobní a zónové obraně	45

Seznam Příloh

Příloha 1: Záznamový arch utkání č.1: BA Karlovy Vary – DSK Basketball Nymburk	I
Příloha 2: Záznamový arch utkání č. 2: ZVVZ USK Praha – BA Karlovy Vary	I
Příloha 3: Záznamový arch utkání č.3: BA Karlovy Vary – KP Brno	II
Příloha 4: Záznamový arch utkání č.5: SBS Ostrava – BA Karlovy Vary.....	II
Příloha 5: Záznamový arch utkání č. 6: BA Karlovy Vary – BK Lokomotiva Trutnov	III
Příloha 6: Záznamový arch utkání č. 7: Basket Žabiny Brno – BA Karlovy Vary	III
Příloha 7: Záznamový arch utkání č. 8: BA Karlovy Vary – BLK Slavia Praha	IV
Příloha 8: Záznamový arch utkání č. 9: BA Karlovy Vary – Slovanka Mladá Boleslav ..	IV
Příloha 9: Záznamový arch utkání č. 10: BA Karlovy Vary – Sokol Nilfisk Hradec Králové	V
Příloha 10: Záznamový arch utkání č. 11: Technic Brno – BA Karlovy Vary	V
Příloha 11: Záznamový arch vyhodnocení výsledků z hlediska času	VI
Příloha 12: Záznamový arch vyhodnocení úspěšnosti obranných doskoků v osobní a zónové.....	VI

Přílohy

Příloha 1: Záznamový arch utkání č.1: BA Karlovy Vary – DSK Basketball Nymburk⁵³

Utkání č.1: BA Karlovy Vary – DSK Basketball Nymburk

Obranné doskoky BA Karlovy Vary				
Čtvrtiny	Osobní obrana (min)	Počet doskoků v OO	Zónová obrana (min)	Počet doskoků v ZO
1. čtvrtina	10:00-0:00	1	0:00	0
2. čtvrtina	10:00-0:00	3	0:00	0
3. čtvrtina	10:00-0:00	4	0:00	0
4. čtvrtina	10:00-0:00	6	0:00	0
Celkem	40 min	14	0:00	0

Příloha 2: Záznamový arch utkání č. 2: ZVVZ USK Praha – BA Karlovy Vary⁵⁴

Utkání č. 2: ZVVZ USK Praha – BA Karlovy Vary

Obranné doskoky BA Karlovy Vary				
Čtvrtiny	Osobní obrana (min)	Počet doskoků v OO	Zónová obrana (min)	Počet doskoků v ZO
1. čtvrtina	10:00-0:00	3	0:00	0
2. čtvrtina	10:00-0:00	5	0:00	0
3. čtvrtina	10:00-0:00	4	0:00	0
4. čtvrtina	10:00-0:00	5	0:00	0
Celkem	40 min 0 s	17	0:00 min	0

⁵³ Vlastní zpracování

⁵⁴ Vlastní zpracování

Utání č.3: BA Karlovy Vary – KP Brno

Obranné doskoky BA Karlovy Vary				
Čtvrtiny	Osobní obrana (min)	Počet doskoků v OO	Zónová obrana (min)	Počet doskoků v ZO
1. čtvrtina	10:00-0:00	6	0:00	0
2. čtvrtina	10:00-5:26, 5:14-4:36 ,4:29-0:00	7	5:26-5:14,4:36-4:29	0
3. čtvrtina	10:00-0:00	10	0:00	0
4. čtvrtina	10:00-0:00	7	0:00	0
Celkem	39 min 41 s	30	0:19 s	0

Utání č. 5: SBŠ Ostrava – BA Karlovy Vary

Obranné doskoky BA Karlovy Vary				
Čtvrtiny	Osobní obrana (min)	Počet doskoků v OO	Zónová obrana (min)	Počet doskoků v ZO
1. čtvrtina	10:00-7:52, 6:31-0:00	4	7:52-6:31	0
2. čtvrtina	10:00-6:08, 4:17-0:00	3	6:08-4:17	1
3. čtvrtina	10:00-2:02	8	2:02-0:00	0
4. čtvrtina	6:50-5:00	10	10:00-6:50, 5:00-0:00	7
Celkem	26 min 36 s	25	13 m 24 s	8

⁵⁵ Vlastní zpracování

⁵⁶ Vlastní zpracování

Utání č.6: BA Karlovy Vary – BK Lokomotiva Trutnov

Obranné doskoky BA Karlovy Vary				
Čtvrtiny	Osobní obrana (min)	Počet doskoků v OO	Zónová obrana (min)	Počet doskoků v ZO
1. čtvrtina	10:00-1:51, 1:45-0:00	5	1:51-1:45	1
2. čtvrtina	10:00-0:00	2	0:00	0
3. čtvrtina	10:00-3:30, 3:20-0:00	9	3:30-3:20	0
4. čtvrtina	10:00-9:30, 9:10-0:00	6	9:30-9:10	0
Celkem	39 min 24 s	22	0:36 s	1

Utání č.7: Basket Žabiny Brno – BA Karlovy Vary

Obranné doskoky BA Karlovy Vary				
Čtvrtiny	Osobní obrana (min)	Počet doskoků v OO	Zónová obrana (min)	Počet doskoků v ZO
1. čtvrtina	10:00-5:32, 5:10-2:00, 1:22-0:00	5	5:32-5:10, 2:00-1:22	3
2. čtvrtina	10:00-8:50, 8:25-0:00	4	8:50-8:25	3
3. čtvrtina	10:00-0:00	5	0:00	0
4. čtvrtina	10:00-0:00	4	0:00	0
Celkem	38 min 35 s	18	1 min 25 s	6

⁵⁷ Vlastní zpracování

⁵⁸ Vlastní zpracování

Utání č. 8: BA Karlovy Vary – BLK Slavia Praha

Obranné doskoky BA Karlovy Vary				
Čtvrtiny	Osobní obrana (min)	Počet doskoků v OO	Zónová obrana (min)	Počet doskoků v ZO
1. čtvrtina	10:00-0:00	3	0:00	0
2. čtvrtina	10:00-0:00	2	0:00	0
3. čtvrtina	10:00-0:00	6	0:00	0
4. čtvrtina	10:00-0:00	6	0:00	0
Celkem	40 min	17	0:00 min	0

Utání č. 9: BA Karlovy Vary – Slovanka Mladá Boleslav

Obranné doskoky BA Karlovy Vary				
Čtvrtiny	Osobní obrana (min)	Počet doskoků v OO	Zónová obrana (min)	Počet doskoků v ZO
1. čtvrtina	10:00-0:25, 0:20-0:00	3	0:25-0:20	0
2. čtvrtina	10:00-0:00	7	0:00	0
3. čtvrtina	10:00-2:42, 1:46-0:00	5	2:42-1:46	1
4. čtvrtina	10:00-0:00	6	0:00	0
Celkem	38 min 59 s	21	1 min 1 s	1

⁵⁹ Vlastní zpracování

⁶⁰ Vlastní zpracování

Utkání č. 10: BA Karlovy Vary – Sokol Nilfisk Hradec Králové

Obranné doskoky BA Karlovy Vary				
Čtvrtiny	Osobní obrana (min)	Počet doskoků v OO	Zónová obrana (min)	Počet doskoků v ZO
1. čtvrtina	10:00-0:00	3	0:00	0
2. čtvrtina	10:00-0:00	4	0:00	0
3. čtvrtina	10:00-0:00	4	0:00	0
4. čtvrtina	10:00-0:00	4	0:00	0
Celkem	40 min	15	0:00 min	0

Utkání č. 11: Technic Brno – BA Karlovy Vary

Obranné doskoky BA Karlovy Vary				
Čtvrtiny	Osobní obrana (min)	Počet doskoků v OO	Zónová obrana (min)	Počet doskoků v ZO
1. čtvrtina	10:00-0:00	5	0:00	0
2. čtvrtina	10:00-0:00	7	0:00	0
3. čtvrtina	10:00-0:00	9	0:00	0
4. čtvrtina	10:00-0:00	6	0:00	0
Celkem	40min	27	0:00 min	0

⁶¹ Vlastní zpracování

⁶² Vlastní zpracování

Příloha 11: Záznamový arch vyhodnocení výsledků z hlediska času⁶³

Vyhodnocení výsledků z hlediska času			
Utkání	Celkový čas (min)	Osobní obrana (min)	Zónová obrana (min)
10 zápasů	400 min	383 min 15 s	16 min 45 s

Příloha 12: Záznamový arch vyhodnocení úspěšnosti obranných doskoků v osobní a zónové obraně⁶⁴

Vyhodnocení úspěšnosti obranných doskoků v osobní a zónové obraně			
Utkání	Celkový počet doskoků	Osobní obrana	Zónová obrana
10 zápasů	222	206	16

⁶³ Vlastní zpracování

⁶⁴ Vlastní zpracování